

Kompensavimas ir pagalba keleiviams atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju *I**

2014 m. vasario 5 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies pakeičiami Reglamentas (EB) Nr. 261/2004, nustatantis bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisykles atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju, ir Reglamentas (EB) Nr. 2027/97 dėl oro vežėjo atsakomybės už keleivių ir jų bagažo vežimą oru (COM(2013)0130 – C7-0066/2013 – 2013/0072(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2013)0130),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 100 straipsnio 2 dalį, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C7-0066/2013),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į 2013 m. liepos 11 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,
 - pasikonsultavęs su Regionų komitetu,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Transporto ir turizmo komiteto pranešimą ir Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto nuomonę (A7-0020/2014),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji ketina pasiūlymą keisti iš esmės arba pakeisti jo tekstą nauju tekstu;
 3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

¹ OL C 327, 2013 11 12, p. 115.

Europos Parlamento pozicija, priimta 2014 m. vasario 5 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. .../2014, kuriuo iš dalies pakeičiami Reglamentas (EB) Nr. 261/2004, nustatantis bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisyklės atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju, ir Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 2027/97 dėl oro vežėjo atsakomybės už keleivių ir jų bagažo vežimą oru

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 100 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros³,

¹ OL C 327, 2013 11 12, p. 115.

² OL C .

³ 2014 m. vasario 5 d. Europos Parlamento pozicija.

kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 261/2004, nustatantis bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisykles atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju¹ ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2027/97 dėl oro vežėjo atsakomybės nelaimingų atsitikimų atveju² labai padėjo ginti oro keleivių teises, kai jų kelionės planus sujaukia atsisakymas vežti, atidėjimas ilgam laikui, atšaukimas ar netinkamas bagažo tvarkymas;

¹ 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 261/2004, nustatantis bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisykles atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju, panaikinantį Reglamentą (EEB) Nr. 295/91 (OL L 46, 2004 2 17, p. 1).

² 1997 m. spalio 9 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2027/97 dėl oro vežėjo atsakomybės nelaimingų atsitikimų atveju (OL L 285, 1997 10 17, p. 1).

(2) tačiau nemažai trūkumų, atsiskleidusių įgyvendinant teises, kaip numatyta reglamentuose, sutrukdė išnaudoti visą juose slypintį keleivių apsaugos potencialą. Siekiant užtikrinti veiksmingesnį, efektyvesnį ir nuoseklesnį oro keleivių teisių taikymą visoje Sąjungoje, reikia priimti keletą galiojančios teisinės sistemos pakeitimų. Tai Komisija pabrėžė ES pilietybės ataskaitoje „Kliūčių ES piliečių teisėms šalinimas“, kurioje paskelbė apie priemones, kuriomis būtų užtikrintas bendrų teisių keleiviams, keliaujantiems taip pat ir oro transportu, rinkinys ir tinkamas tų teisių įgyvendinimo užtikrinimas;

(2a) ***oro transporto paslaugos yra keleivių iš anksto apmokėtos ir tiesiogiai ar netiesiogiai mokesčių mokėtojų subsidijuojamos. Todėl skrydžių bilietai turėtų būti laikomi „rezultato sutartimis“, pagal kurias oro vežėjai garantuoja, kad kuo rūpestingiau įvykdys sutartyje numatytas pareigas; [1 pakeit.]***

- (3) siekiant oro vežėjams ir keleiviams užtikrinti teisinį tikrumą, reikalinga tikslesnė „ypatingų aplinkybių“ sąvokos apibrėžtis, kurioje būtų atsižvelgta į Europos Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-549/07 (*Wallentin-Hermann*). Tokią apibrėžtį reikėtų toliau paaiškinti ~~neišsamiu~~ **išsamiu** sąrašu aplinkybių, aiškiai įvardijant, ar jos ypatingos, ~~ar ne~~. ***Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais prireikus tas sąrašas būtų papildomas; [2 pakeit.]***
- (4) Byloje C-173/07 (*Emirates*) Europos Teisingumo Teismas nusprendė, kad sąvoka „skrydis“, kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 261/2004, turi būti interpretuojama kaip „vežimo oro transportu operacija, taigi tam tikra šio vežimo „dalis“, kurią vykdo oro transporto vežėjas pagal nustatytą tvarkaraštį“. Siekiant išvengti netikrumo dabar reikėtų nustatyti aiškia „skrydžio“ apibrėžtį, taip pat ir su ja susijusias „jungiamojo skrydžio“ ir „kelionės“ apibrėžtis;

- (5) Byloje C-22/11 (*Finnair*) Europos Teisingumo Teismas nusprendė, kad sąvoka „atsisakymas vežti“ turi būti aiškinama kaip apimanti ne tik atsisakymą vežti, kuriuos lėmė perpildymo situacijos, bet ir tą atsisakymą vežti, kurį lėmė kitos priežastys, kaip antai organizacinės. ~~Gavus šį patvirtinimą nėra priežasties iš dalies keisti esamą~~ „atsisakymo vežti“ ~~apibrėžtį~~ ***apibrėžtis turėtų apimti atvejus, kai dėl paankstinto tvarkaraštyje numatyto išvykimo laiko keleivis praleidžia skrydį;***
[3 pakeit.]
- (6) Reglamentas (EB) Nr. 261/2004 taikomas ir keleiviams, kurie įsigijo vežimą oro transportu kaip kelionių paketo dalį. Tačiau reikėtų paaiškinti, kad keleiviai negali sumuoti tapačių teisių, ypač tų, kurios įgyjamo pagal šį reglamentą ir pagal Tarybos direktyvą 90/314/EEB¹. Keleiviams reikėtų suteikti galimybę rinktis, pagal kurią teisės aktą jie nori pareikšti pretenzijas, tačiau jie neturėtų turėti teisės sumuoti kompensaciją už tą pačią problemą pagal abu teisės aktus. ~~Keleiviai neturėtų rūpintis tuo, kaip oro vežėjai ir kelionės organizatoriai tarpusavyje pasiskirsto tokias pretenzijas~~ ***Oro vežėjai ir organizatoriai keleiviams turėtų suteikti reikiamus įrodymus, kad jie galėtų nedelsdami užbaigti savo pretenzijos pareiškimą;***
[4 pakeit.]

¹ 1990 m. birželio 13 d. Tarybos direktyvą 90/314/EEB dėl kelionių, atostogų ir organizuotų išvykų paketų (OL L 158, 1990 6 23, p. 59).

- (7) siekiant pagerinti apsaugos lygius keleivių neturėtų būti ~~atsisakoma~~ *įmanoma* **atšaukti** vežti *keleivių kuriuo nors iš* bilieto į abi puses ~~grįžtamąją kelionę~~ *nurodytu skrydžių* remiantis tuo, kad ~~jis neskrido į priekį~~ *jie pasinaudojo ne visais skrydžio biliete nurodytais atskirais segmentais*; [5 pakeit.]
- (8) šiuo metu keleiviai kartais nukenčia dėl jų asmenvardžių rašybos klaidų – jiems taikomos administracinės baudos. ~~Pagrįsti~~ Užsakymo klaidų pataisymai turėtų būti leisti nemokamai su sąlyga, kad jie nereikštų laiko, datos, maršruto ar keleivio pakeitimo; [6 pakeit.]
- (9) reikėtų paaiškinti, kad dėl pasirinkimo, ar atgauti sumokėtą sumą, ar tęsti kelionę kitu maršrutu ar keliauti *vėliau tą pačią dieną arba* vėlesnę dieną, atšaukimo atveju sprendžia keleivis, o ne oro vežėjas; [7 pakeit.]
- (9a) *kai keleivis atšaukia skrydį, oro vežėjai turėtų būti įpareigoti nemokamai grąžinti sumokėtus mokesčius*; [8 pakeit.]

- (9b) *jei keleivis pagal susitarimą nusprendžia keliauti vėliau, jam visada turėtų būti atlyginamos visos su neįvykusiu skrydžiu susijusios atvykimo į oro uostą ir išvykimo iš jo išlaidos. Tos išlaidos visada turėtų apimti viešojo transporto ir taksi išlaidas bei automobilio stovėjimo prie oro uosto esančioje automobilių aikštelėje mokesčius; [9 pakeit.]*
- (9c) *finansinė keleivių apsauga tais atvejais, kai oro vežėjas nesilaiko įsipareigojimų, yra esminė veiksmingo keleivių teisių režimo sudedamoji dalis. Norint sustiprinti oro transporto keleivių apsaugą, kai skrydžiai atšaukiami dėl oro vežėjo nemokumo arba oro vežėjo veiklos sustabdymo dėl to, kad buvo panaikinta jo veiklos licencija, oro vežėjams turėtų būti nustatyta pareiga suteikti pakankamas garantijas, kad keleiviams bus grąžinti pinigai arba kad jie bus parskraidinti į išvykimo šalį; [10 pakeit.]*
- (9d) *įsteigus garantijų fondą arba sukūrus privalomą draudimo sistemą oro vežėjas, pavyzdžiui, galės sumokėti keleiviams kompensacijas arba parskraidinti juos į išvykimo šalį tuo atveju, kai skrydis atšaukiamas dėl oro vežėjo nemokumo arba veiklos sustabdymo panaikinus jo veiklos licenciją; [11 pakeit.]*

- (10) oro uostai ***uostą valdanti įstaiga*** ir oro uostų naudotojai, tokie kaip oro vežėjai ir antžeminių paslaugų bendrovės, turėtų ~~bendradarbiauti siekdami~~ ***navigacijos paslaugų tiekėjai ir pagalbos neįgaliems keleiviams ir riboto judumo asmenims teikėjai*** turėtų ***imtis tinkamų priemonių siekiant užtikrinti oro uostų naudotojų koordinavimą ir bendradarbiavimą***, kad užtikrinant pasirūpinimą ir nukreipimą kitu maršrutu kiek galima sumažėtų masinių skrydžių sutrikimų poveikis keleiviams. Tuo tikslu jie ***oro uostus valdančios įstaigos*** turėtų ***užtikrinti tinkamą koordinavimą vykdant nenumatytų atvejų planą*** tokioms situacijoms ~~parengti nenumatytų atvejų planus~~ ir rengdami tokius planus dirbti drauge ***su nacionalinėmis, regioninėmis ir vietos valdžios institucijomis***. ***Šiuos planus turėtų įvertinti nacionalinės vykdymo užtikrinimo įstaigos, kurios prireikus gali reikalauti juos pakoreguoti; [12 pakeit.]***

- (10a) oro vežėjai turėtų nustatyti tvarką ir suderintus veiksmus, kad būtų galima tinkamai teikti informaciją įstrigusiems keleiviams. Pagal šią tvarką turėtų būti aiškiai nurodyta, kas kiekviename oro uoste yra atsakingas už rūpinimosi, pagalbos, nukreipimo kitu maršrutu ar sumokėtų sumų grąžinimo organizavimą, ir nustatyta šių paslaugų teikimo eiga ir sąlygos; [13 pakeit.]*
- (10b) siekdamas padėti keleiviams skrydžio sutrikimo ar vėlavimo, sugadinto ar pamesto bagažo atveju, oro vežėjai oro uostuose turėtų įsteigti informacinius punktus, kur jų darbuotojai ar jų samdytos trečiosios šalys turėtų teikti keleiviams reikalingą informaciją apie jų teises, įskaitant skundų pateikimo procedūras, ir padėti jiems skubiai imtis veiksmų; [14 pakeit.]*

(11) Reglamente (EB) Nr. 261/2004 turėtų būti aiškiai įrašyta teisė į kompensaciją keleiviams, kurie nukenčia nuo atidėjimo ilgam laikui, laikantis Europos Teisingumo Teismo sprendimo sujungtose bylose C-402/07 ir C-432/07 (*Sturgeon*) **ir vienodo požiūrio principo, pagal kurį reikalaujama, kad panašūs atvejai nebūtų vertinami skirtingai.** Tuo pačiu metu Turėtų būti nutolintos ribos, kurias peržengus atidėjimas suteikia teisę į kompensaciją, *inter alia*, siekiant atsižvelgti į finansinį poveikį sektoriui, ir išvengti dažnesnių atšaukimų, kurie dėl tos priežasties gali padažnėti. Siekiant **Jas taikant turėtų būti siekiama** užtikrinti, kad po Europos Sąjungą keliaujantiems piliečiams būtų sudarytos vienodos kompensavimo sąlygos, ~~riba.~~ **Tuo pačiu metu tam tikros ribos** turėtų būti ta pati visoms kelionėms Sąjungoje, tačiau ji turėtų priklausyti **padidintos, priklausomai** nuo kelionės nuotolio keliaujant į trečiąsias šalis ir iš jų, kad būtų atsižvelgta į veiklos sunkumus, kylančius oro vežėjams, kai jie reaguoja į atidėjimą atokiuose oro uostuose. **Kompensacijos sumų klausimu pasakytina, kad vienodo atstumo skrydžiams visada turėtų būti taikoma vienoda suma; [15 pakeit.]**

- (12) siekiant užtikrinti teisinį tikrumą, Reglamente (EB) Nr. 261/2004 turėtų būti aiškiai patvirtinta, kad skrydžių tvarkaraščių keitimas keleiviams daro panašų poveikį kaip atidėjimas ilgam laikui *arba atsisakymas vežti* ir todėl dėl jo turėtų atsirasti panašios teisės; **[16 pakeit.]**
- (13) keleiviais, kurie pavėlavo jungiamąjį skrydį *dėl skrydžio tvarkaraščio pakeitimo arba atidėjimo*, turėtų būti tinkamai pasirūpinta, kol jie laukia nukreipimo kitu maršrutu. Pagal vienodo elgesio principą *ir Europos Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-11/11 (Air France prieš Folkerts)* tokiems keleiviams reikėtų suteikti galimybę reikalauti kompensacijos panašiai kaip keleiviams, kurių skrydžiai atidėti ar atšaukti, atsižvelgiant į vėlavimą atvykus į jų kelionės galutinę paskirties vietą; **[17 pakeit.]**
- (13a) *iš principo suteikti pagalbą ir nukreipti kitu maršrutu turėtų būti oro vežėjo, dėl kurio keičiamas skrydžio tvarkaraštis arba jis atidedamas, pareiga. Tačiau siekiant sumažinti atitinkamo oro vežėjo ekonominę naštą, keleiviui išmokėtina kompensacija turėtų būti susieta su pirmesnio jungiamojo skrydžio atidėjimu tarpiniame punkte;* **[18 pakeit.]**

- (13b) *neįgaliais keleiviais arba riboto judumo asmenimis, kurie praleido jungiamąjį skrydį dėl oro uosto pagalbos tarnybų sukkelto atidėjimo, turėtų būti tinkamai pasirūpinta, kol jie laukia nukreipimo kitu maršrutu. Tokiems keleiviams reikėtų suteikti galimybę reikalauti kompensacijos iš oro uostą valdančios įstaigos panašiai kaip keleiviams, kurių skrydžius atidėjo ar atšaukė oro vežėjas;*
[19 pakeit.]
- (14) siekiant sustiprinti keleivių apsaugą reikėtų paaiškinti, kad keleiviai, kurių skrydis atidėtas, turi teises į rūpinimąsi ir kompensaciją nepriklausomai nuo to, ar jie laukia oro uosto terminale, ar jau yra įlaipinti į lėktuvą. Tačiau, kadangi pastarieji negali pasinaudoti terminale pasiekiamomis paslaugomis, jų teisės turėtų būti sustiprintos atsižvelgiant į pagrindinius poreikius ir į jų teisę būti išlaipintiems;
- (15) kai keleivis pasirinko kuo greičiau būti nukreiptas kitu maršrutu, oro vežėjas nukreipimą kitu maršrutu suteikia su sąlyga, kad būtų vietų jo paties vykdomuose skrydžiuose, ir taip keleiviams atima galimybę būti nukreiptiems kitu maršrutu greičiau naudojantis alternatyviais skrydžiais. Reikėtų nustatyti, kad praėjus tam tikram laikotarpiui oro vežėjas turėtų pasiūlyti nukreipimą kitu maršrutu naudojantis kito oro vežėjo paslaugomis ar kitų rūšių transportą, kai tai paspartina nukreipimą kitu maršrutu. Alternatyvus nukreipimas kitu maršrutu turėtų priklausyti nuo to, ar yra vietų;

(16) oro vežėjams šiuo metu taikoma neribota atsakomybė už jų keleivių apgyvendinimą ilgalaikių ypatingų aplinkybių atveju. Šis netikrumas ir tai, kad nėra jokių numatomų laiko ribų, gali kelti *Tačiau* oro vežėjo finansiniam stabilumui pavojingą riziką. Todėl oro vežėjui *vis dėlto* reikia suteikti galimybę praėjus tam tikram laikui apriboti rūpinimosi, *susijusio su apgyvendinimo trukme ir – tais atvejais, kai keleiviai patys pasirūpina apgyvendinimu – susijusio su išlaidomis ir rūpinimusi*, užtikrinimą. Be to, riziką, kad keleiviai ilgam įstrigs, turėtų sumažinti nenumatytų atvejų planavimas ir spartus nukreipimas kitais maršrutais; **[20 pakeit.]**

(17) ~~pasirodė, kad tam tikrų keleivių teisių, ypač teisės į apgyvendinimą, įgyvendinimas nėra proporcingas oro vežėjo pajamoms už tam tikrus nedidelio nuotolio skrydžius. Todėl nedideliais orlaiviais trumpais nuotoliais vykdomiems skrydžiams neturėtų būti taikoma prievolė mokėti už apgyvendinimą, bet oro vežėjas vis dėlto turėtų padėti keleiviui rasti tokį apgyvendinimą;~~ **[21 pakeit.]**

- (18) įvykus skrydžių sutrikimams, neįgaliems asmenims, ribotos judėsenos asmenims ir kitiems specialių poreikių turintiems asmenims, tokiems kaip vaikas, kurių nelydi suaugusieji, nėščios moterys ir asmenys, kuriems reikia specialios medicinos pagalbos, gali būti sunkiau pasirūpinti apgyvendinimu. Todėl šių kategorijų keleiviams **jokiu būdu** neturėtų būti taikomi jokie teisės į apgyvendinimą apribojimai ypatingų aplinkybių atvejais ~~arba regioninių skrydžių atveju~~; [22 pakeit.]
- (18a) *tais atvejais, kai Bendrijos oro vežėjas reikalauja, kad neįgaliosius arba riboto judumo asmenis lydėtų globėjas, globėjams neturėtų būti taikomas atitinkamas oro uosto išvykimo mokestis*; [23 pakeit.]
- (18b) *paslaugų teikėjai turėtų užtikrinti, kad riboto judumo asmenys ir neįgalieji visą laiką turėtų teisę orlaivyje nemokamai naudotis patvirtintos saugos kvėpavimo prietaisais. Komisija, bendradarbiaudama su sektoriaus atstovais ir įgaliotomis neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų organizacijomis ir deramai atsižvelgdama į saugos reikalavimus, turėtų parengti patvirtintos medicininio deguonies įrangos sąrašą*; [24 pakeit.]

- (19) priešastys, dėl kurių Europos Sąjungoje daug atidėjimo ilgam laikui ir atšauktų skrydžių, siejasi ne tik su oro vežėjais. Siekiant visoms aviacijos grandims suteikti paskatų siekti, kad būtų laiku priimami veiksmingi sprendimai, kuriais būtų kiek įmanoma sumažintas nepatogumas, kurį atidėjimas ilgam laikui ir atšaukimas sukelia keleiviams, oro vežėjai turėtų turėti teisę siekti žalos atlyginimo iš trečiųjų šalių, kurios prisidėjo sukeldami įvyki, dėl kurio teko mokėti kompensaciją ar vykdyti kitas prievoles;
- (20) keleiviams ne tik turėtų būti suteikta tinkama informacija apie jų teises skrydžio sutrikimo, *tvarkaraštyje nurodyto išvykimo laiko pakeitimo ir atsisakymo vežti* atvejais, bet ir juos reikėtų tinkamai informuoti apie paties sutrikimo priežastį, kai tik gaunama informacija. ~~Ta informacija~~ *Tą informaciją oro vežėjas* turėtų būti suteikta *teikti* ir tada, kai keleivis įsigijo bilietą per Sąjungoje įsisteigusį tarpininką. *Keleiviai turėtų būti informuoti apie paprasčiausias ir greičiausias pretenzijų ir skundų teikimo procedūras, kad galėtų pasinaudoti savo teisėmis; [25 pakeit.]*

- (21) siekiant užtikrinti geresnį keleivių teisių vykdymo užtikrinimą, reikėtų tiksliau apibrėžti nacionalinių vykdymo užtikrinimo įstaigų vaidmenį ir aiškiai atsieti jį nuo individualių keleivių skundų nagrinėjimo;
- (21a) siekiant padėti nacionalinėms vykdymo užtikrinimo įstaigoms įvykdyti su šio reglamento vykdymo užtikrinimu susijusias pareigas, turėtų būti reikalaujama, kad oro vežėjai joms suteiktų aktualią atitikties dokumentaciją, liudijančią, kad jie tinkamai laikosi visų šio reglamento straipsnių; [26 pakeit.]***
- (21b) kadangi komercinė aviacija yra integruota Sąjungos rinka, priemonės šio reglamento vykdymui užtikrinti bus veiksmingesnės Sąjungos lygmeniu, aktyviau dalyvaujant Europos Komisijai. Konkrečiai Europos Komisija turėtų didinti skraidančių gyventojų informuotumą apie tai, kaip oro vežėjai laikosi keleivių teisių reikalavimų – paskelbti vežėjų, sistemingai nesilaikančių šio reglamento, sąrašą; [27 pakeit.]***

(22) keleiviai turėtų būti tinkamai informuojami apie atitinkamas pretenzijų ir skundų pateikimo oro vežėjams procedūras, ***jų dėmesys turėtų būti atkreiptas į šioje srityje taikomus terminus, ypač nustatytus 16a straipsnio 2 dalyje ir turėtų gauti atsakymą per pagrįstą kuo trumpesnį laikotarpį.*** Keleiviams taip pat reikėtų suteikti galimybę skųstis oro vežėjais naudojant neteismines priemones. ***Tais atvejais, kai keleivio ir oro vežėjo konflikto nebuvo galima išspręsti, valstybės narės turėtų numatyti tarpininkavimo paslaugas ir suteikti reikiamas priemones joms teikti.*** Tačiau kadangi teisė į veiksmingą teisinę gynybą teisme yra pagrindinė teisė, pripažinta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnyje, tos priemonės neturėtų nei užkirsti kelio nei trukdyti keleiviams kreiptis į teismus. ***Šiuo tikslu jiems visada turėtų būti suteikti visų įstaigų, atsakingų už atitinkamų formalumų kiekvienoje šalyje atlikimą, adresai ir kontaktiniai duomenys. Siekiant sudaryti sąlygas teisiniuose ir neteisiniuose procesuose keleivių teises išnagrinėti paprastai, greitai ir nebrangiai, reikėtų nurodyti visų pirma elektroninio ir alternatyvaus ginčų sprendimo procedūras bei Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūras; [28 pakeit.]***

- (22a) *prieš pretenziją visada turėtų būti pateikiamas skundas; [29 pakeit.]*
- (23) Byloje C-139/11 (*Moré vs KLM*) Europos Teisingumo Teismas išaiškino, kad terminas ieškiniams dėl kompensacijos priteisimo reikšti nustatomas pagal kiekvienos valstybės narės nacionalines normas. ***Kalbant apie neteisminį ginčų sprendimą pasakytina, kad terminai nustatomi atsižvelgiant į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/11/ES dėl alternatyvaus vartotojų ginčų sprendimo¹; [30 pakeit.]***
- (24) Komisijai ir vykdymo užtikrinimo įstaigoms reguliariai keičiantis informacija Komisija galėtų geriau atlikti nacionalinių įstaigų stebėjimo ir koordinavimo vaidmenį ir jas paremti;
- (25) siekiant užtikrinti vienodas Reglamento (EB) Nr. 261/2004 įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi remiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 182/2011²;

¹ ***2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/11/ES dėl alternatyvaus vartotojų ginčų sprendimo, kuria iš dalies keičiami Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 ir Direktyva 2009/22/EB (Direktyva dėl vartotojų AGS) (OL L 165, 2013 6 18, p. 65).***

² 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

(26) priimant su valstybių narių Komisijai teikiamų veiklos ataskaitų turiniu susijusius įgyvendinimo sprendimus reikėtų taikyti patariamąją procedūrą;

(26a) *siekiant oro vežėjams ir keleiviams užtikrinti teisinį tikrumą, „ypatingų aplinkybių“ sąvoką turėtų būti įmanoma patikslinti remiantis nacionalinių vykdymo užtikrinimo įstaigų darbu. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą su nacionalinėmis vykdymo užtikrinimo įstaigomis Komisija vykdytų tinkamas konsultacijas. Atlikdama su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą ir rengdama jų tekstus Komisija turėtų užtikrinti, kad atitinkami dokumentai būtų vienu metu, laiku ir tinkamai perduodami Europos Parlamentui ir Tarybai;*
[31 pakeit.]

- (27) siekiant užtikrinti, kad praradus ar sužalojus judėjimo įrangą būtų kompensuojama visa jos vertė, oro vežėjai turi ribotos judėsenos ***ir oro uosto pagalbos tarnybos neįgaliems keleiviams arba riboto judumo*** asmenims suteikti ***rezervuojant bilietą ir registruojantis į skrydį dar kartą praneša apie*** galimybę nemokamai pateikti specialią suinteresuotumo deklaraciją, kuri pagal Monrealio konvenciją jiems leidžia siekti visos kompensacijos už praradimą ar sužalojimą. ***Keleiviams rezervuojant bilietus oro vežėjai turi informuoti juos apie šią deklaraciją ir su ja susijusias teises; [32 pakeit.]***
- (28) keleiviams kartais neaišku, kiek bagažo (kokių matmenų, kokio svorio, kiek vienetų) jiems leidžiama vežtis. Siekiant užtikrinti, kad keleiviai gerai suprastų, kiek bagažo (ir salone, ir bagažo skyriuje vežamo bagažo) jiems leidžiama vežtis su jų bilietu, oro vežėjai turėtų aiškiai nurodyti tuos leidžiamus kiekius įsigyjant bilietą ir oro uoste;
- (29) muzikos instrumentai turėtų būti, kiek įmanoma, priimami kaip bagažas į keleivių saloną, o kai tai neįmanoma, tai, kai įmanoma, turėtų būti vežami tinkamomis sąlygomis orlaivio krovinių skyriuje. ***Siekdami, kad suinteresuotieji keleiviai galėtų įvertinti, ar jų instrumentas gali būti laikomas salone, oro vežėjai turėtų juos informuoti apie bagažo laikymui skirtos erdvės dydį.*** Reglamentas (EB) Nr. 2027/97 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas; **[33 pakeit.]**

- (30) siekiant užtikrinti tinkamą ir nuoseklų Reglamentu (EB) Nr. 2027/97 keleiviams suteiktų teisių taikymą, nacionalinės vykdymo užtikrinimo įstaigos, paskirtos pagal Reglamentą (EB) Nr. 261/2004, turėtų taip pat stebėti ir užtikrinti teisių įgyvendinimą pagal Reglamentą (EB) Nr. 2027/97;
- (31) atsižvelgiant į tai, kad skundams dėl prarasto, sužaloto ar vėluojančio bagažo pateikti skirtas trumpas terminas, *visuose oro vežėjai uostuose reikėtų įsteigti pretenzijų dėl bagažo tarnybą, kuriai keleiviai atvykę turėtų keleiviams suteikti* galimybę pateikti skundą, ~~oro uoste parūpindami.~~ *Šiuo tikslu oro vežėjai keleiviams turėtų pateikti skundo formą visomis oficialiomis ES kalbomis.* Tam galėtų tikti ir paraiškos dėl žalos nuosavybei (angl. PIR) forma. *Komisija įgyvendinimo aktais turėtų nustatyti standartizuotą skundo formą; [34 pakeit.]*
- (32) Tarybos reglamento (EB) Nr. 2027/97 3 straipsnio 2 dalis tapo nebereikalinga, nes draudimo klausimai dabar reglamentuojami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 785/2004 dėl draudimo reikalavimų oro vežėjams ir orlaivių naudotojams¹. Todėl ji turėtų būti išbraukta;

¹ 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 785/2004 dėl draudimo reikalavimų oro vežėjams ir orlaivių naudotojams (OL L 138, 2004 4 30, p. 1).

- (33) būtina, kad Reglamentu (EB) Nr. 2027/97 nustatytos pinigines ribos būtų iš dalies pakeistos siekiant atsižvelgti į ekonomines permainas, kaip 2009 m. pagal Monrealio konvencijos 24 straipsnio 2 dalį persvarstė Tarptautinė civilinės aviacijos organizacija (ICAO);
- (34) siekiant užtikrinti nuolatinę Reglamento (EB) Nr. 2027/97 ir Monrealio konvencijos atitikimą, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus. Šis įgaliojimas leis Komisijai iš dalies pakeisti Reglamentu (EB) Nr. 2027/97 nustatytas pinigines ribas tuo atveju, jei pagal Monrealio konvencijos 24 straipsnio 2 dalį pritaikė Tarptautinė civilinės aviacijos organizacija (ICAO);
- (35) šis reglamentas turėtų atitikti pagrindines teises ir principus, pripažintus konkrečiai Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, dėl vartotojų apsaugos, teisės į asmens duomenų apsaugą, bet kokios diskriminacijos formos uždraudimo ir neįgalių asmenų integravimo, teisės į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą;

- (35a) *siekiant pagerinti keleivių apsaugą už Sąjungos ribų, su keleivių teisėmis susiję aspektai turėtų būti reglamentuojami dvišaliuose ir tarptautiniuose susitarimuose; [35 pakeit.]*
- (35b) *sunkių negalių turintiems keleiviams, kuriems reikalingi persirengimo kambariai ir tualetai (angl. changing places), specialūs patogumai visuose Sąjungos oro uostuose, kuriuose metinis srautas viršija 1 mln. keleivių, turėtų būti teikiami nemokamai; [36 pakeit.]*
- (35c) *valstybių narių įsteigtos nacionalinės vykdymo užtikrinimo įstaigos (NVUĮ) ne visada turi pakankamai įgaliojimų veiksmingai keleivių teisių apsaugai užtikrinti. Todėl valstybės narės turėtų NVUĮ suteikti pakankamai įgaliojimų taikyti sankcijas už pažeidimus ir spręsti keleivių ir sektoriaus atstovų ginčus, o NVUĮ turėtų visapusiškai tirti visus gaunamus skundus, [37 pakeit.]*

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (EB) Nr. 261/2004 iš dalies keičiamas taip:

-1) *Į 1 straipsnio 1 dalį įterpiamas šis punktas:*

„d) jie perkeliami į žemesnę klasę;“; [38 pakeit.]

-1a) *Į 1 straipsnio 1 dalį įterpiamas šis punktas:*

„e) jie praleidžia jungiamąjį skrydį;“; [39 pakeit.]

-1b) *1 straipsnio 3 dalis išbraukiama. [174/rev pakeit.]*

1. 2 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) Apibrėžtis c punkte pakeičiama taip:

„Bendrijos oro vežėjas – oro vežėjas, turintis galiojančią licenciją oro susisiekimo veiklai vykdyti (veiklos licenciją), valstybės narės išduotą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1008/2008* .

* 2008 m. rugsėjo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1008/2008 dėl oro susisiekimo paslaugų teikimo Bendrijoje bendrųjų taisyklių (OL L 293, 2008 10 31, p. 3).“

b) Apibrėžtis d punkte pakeičiama taip:

„Kelionės organizatorius – asmuo, kaip apibrėžta 1990 m. birželio 13 d. Tarybos direktyvos 90/314/EEB dėl, *kuris reguliariai organizuoja paketus ir parduoda arba siūlo juos įsigyti tiesiogiai arba per kelionių, atostogų ir organizuotų išvykų paketų*¹ 2 straipsnio 2 dalyje *pardavimo agentą*;
[40 pakeit.]

ba) g punktas pakeičiamas taip:

„rezervavimas“ – tai faktas, kad keleivis turi bilietą ar kitą įrodymą, kuriame pažymėta, kad oro vežėjas arba organizatorius rezervavimą patvirtino ir įregistravo;“. [41 pakeit.]

¹ O L L 158, 1990 6 23, p. 59.

c) Apibrėžtis i punkte pakeičiama taip:

~~„ribotos judėsenos *neįgalusis ar riboto judumo* asmuo“ – bet kuris asmuo,~~
kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 1107/2006 dėl neįgalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų teisių keliaujant oru[†] 2 straipsnio a punkte *kurio judėseną naudojančios transporto priemonės yra ribota dėl bet kokios fizinės negalios (sensorinės arba motorinės, nuolatinės arba laikinos), intelekto negalios arba sutrikimo ar bet kurios kitos negalios priežasties, arba amžiaus, ir kuriam dėl jo būklės reikia skirti atitinkamą dėmesį ir visiems keleiviams teikiamas paslaugas pritaikyti prie jo specialių poreikių;“. [42 pakeit.]*

ca) j punktas pakeičiamas taip:

„atsisakymas vežti“ – tai atsisakymas priimti skristi keleivius, nors jie atvyko registruotis 3 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka, išskyrus atvejus, kai yra pagrįstų priežasčių atsisakyti juos vežti, pavyzdžiui sveikatos, saugos ar saugumo sumetimais arba dėl nepakankamų kelionės dokumentų. Atsisakymas vežti apima atvejus, kai dėl paankstinto tvarkaraštyje numatyto išvykimo laiko keleivis praleidžia skrydį;“. [43 pakeit.]

[†] O L L 204, 2006 7 26, p. 1.

d) 1 punkte prie „atšaukimo“ apibrėžties pridedamas šis sakinytis:

„Skrydis, kai orlaivis pakilo, bet dėl kokios nors priežastys vėliau buvo priverstas nusileisti kitame nei paskirties oro uoste arba sugrįžti į išvykimo oro uostą **ir kai atitinkamo orlaivio keleiviai buvo perkelti į kitus išvykimo skrydžius**, laikomas atšauktu skrydžiu.“ [44 pakeit.]

e) Pridedamos šios apibrėžtys:

„m) „ypatingos aplinkybės“ – aplinkybės, kurios dėl savo pobūdžio ar atsiradimo priežasčių nėra būdingos normaliai **nepatenka į** oro vežėjo veiklą **veiklos kontrolę jam įprastai vykdant veiklą** ir kurių jis negali realiai valdyti **neapima įsipareigojimai, susiję su taikytinų saugos taisyklių laikymusi. Šiame** reglamente ypatingos aplinkybės yra ~~ir~~ **tik I** priede išvardytosios aplinkybės **išvardytos aplinkybės**; [45 pakeit.]

- n) „skrydis“ – oro susisiekimo tarp dviejų oro uostų vykdymas; į tarpinius nutūpimus vien techniniais ar naudojimo tikslais neatsižvelgiama;
- o) „jungiamasis skrydis“ – skrydis, kuris pagal vieną vežimo sutartį **arba vieną bendrą bilieto numerį, arba juos abu**, yra skirtas sudaryti sąlygas keleiviui atvykti į tarpinį punktą, kad iš jo išvyktų kitu skrydžiu, arba, ~~kaip tinka pagal aplinkybes~~ **prireikus, 6 a straipsnio aplinkybėmis**, tas kitas iš tarpinio punkto vykdomas skrydis; **[46 pakeit.]**
- p) „kelionė“ – skrydis arba nenutrūkstama jungiamųjų skrydžių, kuriais keleivis vežamas iš išvykimo oro uosto į galutinę paskirties vietą pagal vežimo sutartį, seka;
- q) „oro uostas“ – specialiai orlaiviams leistis, kilti ir manevruoti pritaikytas žemės plotas, įskaitant pagalbinius įrenginius, kurie gali būti reikalingi atliekant tuos veiksmus, siekiant atitikti orlaivių eismo ir paslaugų poreikius, įskaitant pagalbinius komercinėms oro susisiekimo paslaugoms skirtus įrenginius;

- r) „oro uostą valdanti įstaiga“ – įstaiga, kurios tikslas, kartu vykdant kitokią veiklą arba pagal aplinkybes tokios veiklos nevykdant, *laikydamosi savo įgaliojimų* pagal nacionalinius įstatymus ar kitus teisės aktus arba sutartis administruoti bei valdyti oro uosto ar oro uostų tinklo infrastruktūrą ir koordinuoti ~~bei kontroliuoti~~ įvairių atitinkamuose oro uostuose ar oro uostų tinkle dirbančių veiklos vykdytojų veiklą; **[47 pakeit.]**
- s) „bilieto kaina“ – visa už bilietą sumokėta kaina su oro susisiekimo kaina ir visais taikomais mokesčiais, rinkliavomis, papildomomis rinkliavomis ir priedais, sumokėtais už visas pasirenkamas ir nepasirenkamas į bilietą įskaičiuotas paslaugas, *kaip antai visus mokesčius už registraciją, bilietų išdavimą, įlaipinimo talonų išspausdinimą, minimalų bagažo kiekį, įskaitant rankinio bagažo vienetą, registruoto bagažo vienetą ir būtiniausias daiktus, taip pat visas išlaidas, susijusias su mokėjimo įvykdymu, pvz., mokesčius už tai, kad mokama kreditine kortele; iš anksto paskelbta kaina visada atspindi galutinę mokėtiną bilieto kainą;* **[48 pakeit.]**

- t) „skrydžio kaina“ – vertė, gauta dauginant bilieto kainą iš santykio tarp skrydžio nuotolio ir bilieto padengtos (-ų) kelionės (-ių) bendro nuotolio; ***kai bilieto kaina nežinoma, kompensacijos dydis yra lygus priedui, sumokėtam už aukščiausios klasės vietą šiame skrydyje; [49 pakeit.]***
- u) „išvykimo laikas“ – laikas, kai orlaivis palieka išvykimo stovėjimo vietą atstumiamas arba savo eiga (trinkelių patraukimo laikas, angl. *off-block time*);
- v) „atvykimo laikas“ – laikas, kai orlaivis pasiekia atvykimo stovėjimo vietą ir įjungiami stovėjimo stabdžiai (trinkelių pristūmimo laikas, angl. *on-block time*);
- w) „vėlavimas keleiviams laukiant orlaivyje“ – laikas išvykstant, kai orlaivis pasilieka ant žemės nuo keleivių įlaipinimo ***pabaigos*** iki orlaivio pakilimo laiko arba laikas atvykus tarp orlaivio nutūpimo ir keleivių išlaipinimo pradžios; **[50 pakeit.]**
- x) „naktis“ – laikotarpis nuo vidurnakčio iki 6 val. ryto;

- y) „vaikas, kuris vyksta be suaugusiųjų“ – vaikas, kuris vyksta nelydimas vieno iš tėvų ar globėjų ir kuriuo oro vežėjas įsipareigojo rūpintis pagal savo paskelbtas taisykles.“
- ya) *„vėlavimas atvykti“ – laiko skirtumas tarp valandos, kurią orlaivis turėjo atskristi pagal tvarkaraštį, nurodytą keleivio biliete, ir tikros orlaivio atskridimo valandos. Skrydis, kai orlaivis pakilo, bet vėliau buvo priverstas sugrįžti į išvykimo oro uostą ir vėl pakilo vėliau, laikomas vėluojančiu atvykti skrydžiu. Taip pat skrydis, kuris yra nukreipiamas, bet galiausiai pasiekia savo galutinę paskirties vietą arba netoli galutinės paskirties vietos esantį oro uostą, laikomas vėluojančiu atvykti skrydžiu; [51 pakeit.]*
- yb) *„nukreipimas kitu maršrutu“ – alternatyvus vežimo pasiūlymas nemokant papildomos kainos, dėl kurio keleivis gali pasiekti galutinę paskirties vietą;“. [52 pakeit.]*

2. 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalis pakeičiama taip:

„1 dalis taikoma tik tuo atveju, jei keleiviai:

- a) turi patvirtintą rezervavimą atitinkamam skrydžiui ir, išskyrus 5 straipsnyje nurodytą atšaukimo ir 6 straipsnyje nurodyto tvarkaraščio pakeitimo atvejus ***arba 6a straipsnyje nurodytą jungiamųjų skrydžių atvejus***, atvyksta į įlaipinimą, [53 pakeit.]
- oro vežėjo, kelionės organizatoriaus arba įgaliotojo atstovo iš anksto raštu (įskaitant elektroninėmis priemonėmis) nurodyta tvarka ir laiku,
- arba, jei laikas nenurodytas,
- ne vėliau kaip likus 45 minutėms iki tvarkaraštyje numatyto išvykimo laiko; arba
- b) oro vežėjo arba kelionės organizatoriaus buvo perkelti iš skrydžio, kuriam jie turėjo rezervavimą, į kitą skrydį, nesvarbu, dėl kokios priežasties.“.

aa) 3 dalis papildoma šiuo punktu:

„3. Šis reglamentas netaikomas keleiviams, keliaujantiems nemokamai arba taikant mažesnę tarifą, kuriuo **su nuolaida, kuri nėra** tiesiogiai ar netiesiogiai negali pasinaudoti visuomenė **prieinama visuomenei, keliaujantiems keleiviams, įskaitant jaunesnius nei 2 metų amžiaus vaikus, kuriems nebuvo rezervuota atskira vieta**. Tačiau jis taikomas keleiviams, turintiems bilietus, išduotus pagal keleivių lojalumo programą arba kitą oro vežėjo ar turizmo kelionių organizatoriaus komercinę programą.“ [54 pakeit.]

b) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Nepažeidžiant 8 straipsnio 6 dalies šis reglamentas taikomas tik keleiviams, vežamiems varikliniais orlaiviais su pastoviais sparnais. Tačiau kai dalis kelionės pagal **vieną bendrą** vežimo sutartį **ir vieną bendrą bilietą** vykdoma kitos rūšies transportu arba sraigtasparniu, šis reglamentas **6a straipsnis** taikomas visai kelionei ir kelionė, vykdoma kitos rūšies transportu, šiame reglamente laikoma jungiamuoju skrydžiu, **su sąlyga, kad vežimo sutartyje buvo nurodyta kita transporto priemonė. Oro vežėjas atsakingas už šio reglamento taikymą visai kelionei.**“ [55 pakeit.]

c) 6 dalis pakeičiama taip:

„6. Šis reglamentas taip pat taikomas keleiviams, vežamiems **oro** pagal kelionių paketo sutartis, tačiau nedaro poveikio keleivių teisėms pagal Direktyvą 90/314/EEB. Keleivis turi teisę pareikšti pretenzijas **oro vežėjui** pagal šį reglamentą ir pagal Direktyvą 90/314/EEB **organizatoriui**, tačiau remdamasis tais pačiais faktais negali sumuoti teisių pagal abu teisės aktus, jei teisėmis saugomas tas pats interesas arba jų tikslas sutampa. Šis reglamentas netaikomas tais atvejais, kai organizuota turistinė kelionė atšaukiama ar atidėta dėl kitų priežasčių nei skrydžio atšaukimas ar atidėjimas.“ **[56 pakeit.]**

3. 4 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

-a) 4 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Kai skrydį vykdančio oro vežėjas pagrįstai tikisi, kad turės atsisakyti vežti tam tikro skrydžio keleivius, jis pirmiausia ieško savanorių, sutinkančių atsisakyti rezervavimo mainais į kompensaciją atitinkamo keleivio ir skrydį vykdančio oro vežėjo sutartomis sąlygomis. Savanoriams teikiama informacija apie jų teises pagal 14 straipsnio 2 dalį ir pagalba pagal 8 straipsnį, o kai sutartas išvykimo laikas yra bent dvi valandos po pirminio išvykimo laiko, skrydį vykdančio oro vežėjas rūpinasi keleiviu pagal 9 straipsnį; tokia pagalba ir rūpinimasis nelaikomi šioje dalyje nurodytos kompensacijos dalimi.“ [57 pakeit.]

a) — 3 dalis pakeičiama taip:

~~„3. Jei atsisakoma vežti keleivius be jų sutikimo, skrydį vykdančio oro vežėjas nedelsdamas išmoka jiems kompensaciją pagal 7 straipsnį ir teikia jiems pagalbą pagal 8 straipsnį. Kai keleivis pasirenka kuo greičiau būti nukreiptas kitu maršrutu pagal 8 straipsnio 1 dalies b punktą ir kai išvykimo laikas yra bent dvi valandos po pirminio išvykimo laiko, skrydį vykdančio oro vežėjas padeda keleiviui pagal 9 straipsnį.“ [58 pakeit.]~~

aa) *Įterpiama ši dalis:*

„3a. Oro vežėjai ar jų atstovai negali atsisakyti vežti keleivį vidaus skrydžiais dėl netinkamų dokumentų, jei keleivis įrodo savo tapatybę dokumentais, kurių reikalaujama pagal valstybės, kurioje vežama, nacionalinę teisę.“ [169 pakeit.]

b) Įterpiamos šios dvi dalys:

„4. ~~1, 2 ir 3 dalys taip pat taikomos grįžtamiesiems bilietams, kai keleivį atsisakoma~~ ***Keleivių negalima atsisakyti*** vežti grįžtamąja kelione, ***taip pat jei ji susideda iš daugybės skrydžių***, remiantis tuo, kad jis neskrido į priekį ***pagal įsigytą bilietą į abi puses*** ar tuo tikslu nesumokėjo papildomo mokesčio. ***Jeigu atsisakoma vežti keleivius neatsižvelgiant į jų norą, taikomos 1 ir 2 dalys. Be to, oro vežėjas nedelsiant suteikia kompensaciją atitinkamiems keleiviams, laikantis 7 straipsnio ir padeda jiems laikantis 8 ir 9 straipsnių.***

Šios dalies pirma pastraipa netaikoma, kai bilietas apima kelių kuponų skrydžius, o keleivius atsisakoma vežti remiantis tuo, kad jie nepasinaudojo visais atskirais kelionės skrydžiais arba nepasinaudojo jais tokia tvarka, kokia nurodyta biliete. [59 pakeit.]

5. Kai keleivis ar keleivio vardu veikiantis tarpininkas praneša apie vieno ar kelių keleivių, įtrauktų į tą pačią vežimo sutartį, asmenvardžių rašybos ~~klaidą~~ **klaidas**, dėl ~~kurios~~ **kurių** gali būti atsisakyta vežti, oro vežėjas, jei likusios ne mažiau kaip 48 valandos iki išvykimo, bent vieną kartą ~~klaidą~~ **tokias klaidas** pataiso be papildomo mokesčio keleiviui arba tarpininkui, nebent jam to daryti neleistų nacionalinė arba tarptautinė teisė.“
[60 pakeit.]

ba) Įterpiama ši dalis:

„5a. 1, 2 ir 4 dalys taikomos ir tada, kai keleivis praleidžia skrydį dėl šių priežasčių:

- a) skrydis buvo atliktas anksčiau už tvarkaraštyje numatytą išvykimo laiką, keleiviui atvykus numatytu laiku pagal 3 straipsnio 2 dalį; arba*

b) tvarkaraštyje numatytas išvykimo laikas buvo paankstintas, o keleivis apie tai nebuvo informuotas bent prieš 24 valandas. Įrodymo, kad keleivis buvo laiku informuotas apie pakeistą išvykimo laiką našta tenka vežėjui.

Be to, skrydį vykdančias oro vežėjas nedelsiant suteikia kompensaciją atitinkamam keleiviui pagal 7 straipsnį ir padeda jam pagal 8 ir 9 straipsnius.“. [61 pakeit.]

4. 5 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies a ir b punktai pakeičiami taip:

„a) skrydį vykdančias oro vežėjas keleiviams pasiūlo rinktis: atgauti sumokėtus pinigus, tęsti kelionę vykstant kitu maršrutu ~~ar~~, keliauti vėliau *ta pačią dieną arba keliauti vėliau*, kaip numatyta 8 straipsnyje; taip pat [63 pakeit.]

„b) nukreipimo kitu maršrutu atveju skrydį vykdančias oro vežėjas keleiviams pasiūlo 9 straipsnyje nurodytą pagalbą, jei pagrįstai tikimasi, kad skrydžio išvykimo laikas bus ne anksčiau kaip 2 valandos po planuoto atšauktojo skrydžio išvykimo, ir“

aa) 2 dalis pakeičiama taip:

2. „Kai keleiviams pranešama apie skrydžio atšaukimą, jiems paaiškinama, kokių kitu transportu jie galėtų keliauti **atšauktą skrydį, oro vežėjas arba kelionių organizatorius juos visapusiškai informuoja apie jų teises pagal 5 straipsnio 1 dalį ir galimas alternatyvaus transporto rūšis.**“
[64 pakeit.]

b) 3 dalis pakeičiama taip:

- „3. Skrydį vykdančio oro vežėjo neprivalo mokėti kompensacijos pagal 7 straipsnį, jei gali įrodyti, kad skrydis atšauktas dėl ypatingų aplinkybių ~~ir kad atšaukimo nebūtų buvę galima išvengti net ir ėmus visų pagrįstų priemonių.~~ Tokiomis ypatingomis aplinkybėmis galima argumentuoti tik tiek, kiek jos paveikia atitinkamą skrydį ar ankstesnį tuo pačiu orlaiviu vykdytą **pirmesnį** skrydį. **Kai oro vežėjas nepateikia ypatingų aplinkybių įrodymų raštu, jis sumoka 7 straipsnyje nurodytą kompensaciją.**

Pirma pastraipa oro vežėjai neatleidžiami nuo pareigos suteikti keleiviams šio reglamento 5 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą pagalbą.“ [65 pakeit.]

c) Papildoma šia dalimi:

„5. ***Sjungos*** oro uostuose, kurie ne mažiau kaip ***kuriuose bent*** trejus metus iš eilės kasmet aptarnaujami ***aptarnaujama*** ne mažiau kaip tris milijonus ***pusantro milijono*** keleivių, oro uostą valdanti įstaiga užtikrina, kad oro uosto ***valdymo įstaigos turėtų užtikrinti tinkamą*** ir oro uosto naudotojų ***koordinavimą, pasinaudodamos***, ypač oro vežėjų ir antžeminių paslaugų tiekėjų, veiksmai būtų koordinuojami tinkamu nenumatytų atvejų planu turint omenyje galimas masiško skrydžių atšaukimo ir ***atsižvelgdamos į tai, kad gali būti atšauktas ir*** (arba) atidėjimo situacijas, dėl kurių ***atidėtas ne vienas skrydis ir dėl to*** oro uoste užstrigtų ***užstrigti*** daug keleivių, įskaitant oro vežėjų nemokumo ar licencijos oro susisiekimo veiklai vykdyti (veiklos licencijos) panaikinimo atvejus. Siekiant užtikrinti, kad įstrigusiems keleiviams būtų suteikta tinkama informacija ir pagalba, parengiami

Nenumatytų atvejų planai *planą parengia oro uosto valdymo įstaiga, bendradarbiaudama su oro uosto naudotojais, visų pirma oro vežėjais, antžeminių paslaugų teikėjais, oro uosto mažmeninės prekybos parduotuvėmis ir specialios pagalbos neįgaliems keleiviams arba ribotos judėsenos keleiviams teikėjais, dalyvaujant atitinkamoms nacionalinėms, regioninėms ar vietos valdžios institucijoms bei organizacijoms, kai tikslinga.*

Oro uostą valdanti *Oro uosto valdymo* įstaiga perduoda nenumatytų atvejų planą ir visus jo pakeitimus nacionalinei vykdymo užtikrinimo įstaigai, paskirtai pagal 16 straipsnį. *Valstybės narės užtikrina, jog nacionalinė vykdymo užtikrinimo įstaiga turėtų ir pajėgumų, ir išteklių, kad galėtų efektyviai veikti nenumatytų atvejų planų klausimais ir prireikus juos koreguoti.*

Oro uostuose, kuriuose minėtoji riba nepasiekta, oro uostą valdanti įstaiga deda visas pagrįstas pastangas oro uosto naudotojams koordinuoti ir dėl tokių situacijų įstrigusiems keleiviams padėti bei jiems informuoti.“
[66 pakeit.]

ca) *Papildoma šia dalimi:*

„5a. Kadangi oro vežėjai negali sumažinti savo pareigų, kaip nustatyta šiame reglamente, parengiamas 5 dalyje nurodytas nenumatyto atveju planas, kuriuo nustatomi koordinavimo veiksmai, vykdomi prireikus, siekiant užtikrinti pakankamos informacijos ir pagalbos įstrigusiems keleiviams, o ypač neįgaliems asmenims ir ribotos judėsenos asmenims, teikimą, visų pirma:

- *informacijos oro uoste įstrigusiems arba į jį vykstantiems ir ketinantiems skristi keleiviams teikimą;*
- *apgyvendinimo vietoje, kai didelis skaičius įstrigusių keleivių viršija viešbučių apgyvendinimo pajėgumus, teikimą;*
- *informacijos ir pagalbos keleiviams, kuriems taikomi 9 straipsnio 4 ir 5 dalyse nustatyti apribojimai, teikimą;*
- *įstrigusių keleivių nukreipimą kitais maršrutais, pasinaudojant alternatyvių vežėjų paslaugomis ir kitų rūšių transportu, kuris keleiviams kainuotų nedaug arba nieko nekainuotų, tais atvejais, kai skrydžius vykdančias vežėjas nutraukia savo veiklą. [67 pakeit.]*

cb) *Papildoma šia dalimi:*

„5b. Oro vežėjai parengia ir taiko išsamią tvarką, kuri sudaro jiems galimybes veiksmingai ir nuosekliai laikytis šio reglamento, ypač skrydžio vėlavimo, atšaukimo, atsisakymo vežti, didelio masto sutrikimų ir nemokumo atvejais. Ši tvarka aiškiai nurodo, kas yra oro vežėjo kontaktinis asmuo kiekviename oro uoste, kuris yra atsakingas už tai, kad būtų suteikta patikima informacija apie rūpinimąsi, pagalbą, nukreipimą kitu maršrutu ar sumokėtų sumų grąžinimą ir nedelsiant imtasi reikiamų priemonių. Oro vežėjas šių paslaugų teikimo procesus ir sąlygas nustato taip, kad tas atstovas galėtų nedelsdamas įvykdyti šią pareigą. Oro vežėjas informuoja apie tą tvarką ir bet kokius jos pakeitimus nacionalinę vykdymo užtikrinimo įstaigą, paskirtą pagal 16 straipsnį.“ [68 pakeit.]

cc) *Papildoma šia dalimi:*

„5c. Jeigu skrydis atšaukiamas dėl oro vežėjo nemokumo, bankroto, veiklos sustabdymo ar nutraukimo, įstrigę keleiviai turi teisę atgauti sumokėtas sumas, būti parskraidinti į išvykimo vietą arba būti nukreipti kitu maršrutu, taip pat teisę į tai, kad jais pasirūpintų, kaip nurodyta šio reglamento 8 ir 9 straipsniuose. Jeigu oro keleiviai dar nepradėjo savo kelionės, jie turi teisę atgauti sumokėtas sumas. Oro vežėjai įrodo, kad ėmėsi visų reikiamų priemonių, pavyzdžiui, yra apsidraudę arba įsteigę garantijų fondą, kad įstrigusiais keleiviais, kai taikoma, būtų pasirūpinta, jie atgautų sumokėtas sumas arba būtų nukreipti kitu maršrutu. Šios teisės suteikiamos visiems atitinkamiems keleiviams, nepriklausomai nuo jų gyvenamosios vietos, išvykimo vietos ar vietos, kurioje jie pirko bilietą.“ [69 pakeit.]

5. 6 straipsnis pakeičiamas taip:

„6 straipsnis

Atidėjimas ilgam laikui

1. Kai skrydį vykdantis oro vežėjas pagrįstai tikisi, kad skrydis bus atidėtas, arba skrydį vykdantis oro vežėjas nukelia tvarkaraštyje numatytą išvykimo laiką vėliau, nei tvarkaraštyje numatytas išvykimo laikas, jis pasiūlo keleiviams rinktis: **[70 pakeit.; šis pakeitimas tekstui lietuvių kalba įtakos neturi]**
 - i) kai atidedama ne mažiau kaip dvi valandoms – 9 straipsnio 1 dalies a punkte ir 9 straipsnio 2 dalyje nurodytą pagalbą; taip pat
 - ii) kai atidedama ne mažiau kaip ~~penkioms~~ **trims** valandoms ir atidėjimas trunka ~~vieną ar kelias naktis~~ **ir nakties valandomis** – 9 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose nurodytą pagalbą; taip pat **[71 pakeit.]**
 - iii) kai atidedama ne mažiau kaip ~~penkiomis~~ **trimis** valandomis – 8 straipsnio 1 dalies a punkte **dalyje** nurodytą pagalbą. **[72 pakeit.]**

1a. Kai oro vežėjas paankstina tvarkaraštyje numatytą išvykimo laiką daugiau nei trimis valandomis, jis keleiviams pasiūlo galimybę atgauti sumokėtas sumas, nurodytą 8 straipsnio 1 dalies a punkte, arba galimybę vykti kitu maršrutu, nurodytą 8 straipsnio 1 dalies b punkte. Keleivis gali pats organizuoti savo vykimą kitu maršrutu ir pareikalauti, kad būtų padengtos atitinkamos jo išlaidos, jeigu skrydžius vykdančias oro vežėjas nepasiūlė galimybės vykti kitu maršrutu pagal 8 straipsnio 1 dalies b punktą.
[73 pakeit.]

2. Keleiviai turi teisę į skrydį vykdančio oro vežėjo kompensaciją pagal 7 straipsnį, kai keleivis pasiekia galutinę paskirties vietą:

- a) per ~~penkis~~ **tris** valandas ar daugiau nuo tvarkaraštyje numatyto atvykimo laiko visose kelionėse Bendrijos viduje ir ne daugiau kaip 3500 km nuotolio kelionėse į trečiąsias šalis ir iš jų;

- b) per ~~devynias~~ **penkias** valandas ar daugiau nuo tvarkaraštyje numatyto atvykimo atvykimo ***ilgesnėse negu 3 500 km nuotolio kelionėse Europos Sąjungoje arba*** nuo 3 500 km iki 6 000 km nuotolio kelionėse į trečiąsias šalis ir iš jų;
- c) per ~~dvylika valandų~~ **septynias valandas** ar daugiau nuo tvarkaraštyje numatyto atvykimo ***didesnio nei*** 6000 km ar ~~didesnio~~ nuotolio kelionėse į trečiąsias šalis ir iš jų. **[74 pakeit.]**
3. 2 dalis taip pat taikoma tada, kai skrydį vykdantis oro vežėjas pakeitė tvarkaraštyje numatytus išvykimo ir atvykimo laikus nulemdamas atidėjimą, palyginti su pirminiame tvarkaraštyje numatytu atvykimo laiku, išskyrus atvejus, kai keleiviui apie tvarkaraščio pakeitimą buvo pranešta anksčiau nei penkiolika dienų iki tvarkaraštyje numatyto išvykimo laiko.

4. Skrydį vykdančio oro vežėjo neprivalo mokėti kompensacijos pagal 7 straipsnį, jei gali įrodyti, kad skrydis atidėtas ar jo tvarkaraštis pakeistas dėl ypatingų aplinkybių ir kad skrydžio vėlavimo ar tvarkaraščio pakeitimo nebūtų buvę galima išvengti net ir ėmus visų pagrįstų priemonių.

Tokiomis ypatingomis aplinkybėmis galima argumentuoti tik tiek, kiek jos paveikia atitinkamą skrydį ar ankstesnį tuo pačiu orlaiviu vykdytą *pirmesnį* skrydį. *Kai oro vežėjas nepateikia ypatingų aplinkybių įrodymų raštu, jis sumoka 7 straipsnyje nurodytą kompensaciją. Dėl šių nuostatų oro vežėjai neatleidžiami nuo pareigos suteikti keleiviams šio reglamento 5 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą pagalbą. [75 pakeit.]*

5. Atsižvelgdamas į saugos apribojimus, kai vėluojama keleiviams laukiant orlaivyje, skrydį vykdantis oro vežėjas nemokamai suteikia galimybę pasinaudoti tualetu, aprūpina geriamu vandeniu, užtikrina tinkamą keleivių salono šildymą ar vėsinimą, o prireikus užtikrina, kad būtų sulaukta reikiama medicinos pagalba. Kai vėlavimas keleiviams laukiant orlaivyje užtrunka ilgiausią ~~penkių~~ **dveju** valandų laikotarpį, orlaivis grįžta prie vartų ar kito tinkamo išlaipinimo punkto, kur keleiviams leidžiama išsilaipinti ~~ir pasinaudoti ta pačia pagalba, kuri nurodyta 1 dalyje~~, išskyrus atvejus, kai esama su sauga ar saugumu susijusių priežasčių, dėl kurių orlaivis negali pasitraukti iš savo vietos stovėjimo aikštelėje. ***Kai iš viso vėluojama daugiau kaip tris valandas nuo pradinio išvykimo laiko, keleiviams suteikiama ta pati pagalba, kuri nurodyta 1 dalyje, įskaitant galimybes atgauti sumokėtas sumas, parskristi grįžtamuoju skrydžiu ir vykti kitu maršrutu, kaip nurodyta 8 straipsnio 1 dalyje, ir jie apie tai informuojami.*** [76 pakeit.]

6. Įterpiamas šis straipsnis:

„6a straipsnis

Pavėlavimas į jungiamąjį skrydį

1. Kai keleivis pavėluoja į jungiamąjį skrydį, *kuri jis yra rezervavęs, įskaitant atvejus, kai jam rezervuotas alternatyvaus skrydžio bilietas nukreipimo kitu maršrutu atveju*, dėl ankstesnio skrydžio atidėjimo ar tvarkaraščio pakeitimo, ~~tolėsnį jungiamąjį~~ *tą ankstesnį* skrydį vykdančio Bendrijos vykdančio *Sjungos* oro vežėjas, *atsakingas už tą vėlavimą arba tvarkaraščio pasikeitimą*, keleiviui suteikia: **[77 pakeit.]**
 - i) kai keleivis turi laukti jungties mažiausiai dviem valandomis ilgiau – 9 straipsnio 1 dalies a punkte ir 9 straipsnio 2 dalyje nurodytą pagalbą; ir
 - ii) nukreipimą kitu maršrutu, kaip nurodyta 8 straipsnio 1 dalies b punkte; ir

- iii) kai tvarkaraštyje numatytas pagal 8 straipsnį pasiūlyto alternatyvaus skrydžio ar kitos kelionės priemonės išvykimas yra ne mažiau kaip ~~5~~ **3** valandos po tvarkaraštyje numatyto skrydžio, į kurį pavėluota, laiko, o atidėjimas apima ~~vieną ar kelias naktis~~ **nakties valandas** – 9 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose nurodytą pagalbą. **[78 pakeit.]**
2. Kai keleivis pavėluoja į jungiamąjį skrydį dėl **tvarkaraščio pakeitimo arba** pirmesnio jungiamojo skrydžio atidėjimo **90 minučių ar daugiau, skaičiuojant pagal atvykimo į tarpinį punktą laiką**, jis turi teisę į tą ankstesnį skrydį vykdžiusio ~~Bendrijos~~ **Sjungos** oro vežėjo kompensaciją pagal 6 straipsnio 2 dalį. Tais tikslais ~~atidėjimas~~ **visas atidėjimo laikotarpis** skaičiuojamas pagal tvarkaraštyje nurodyto atvykimo į galutinę paskirties vietą laiką. **[79 pakeit.]**
3. 2 dalimi nedaromas poveikis patyrusių oro vežėjų galimybei tarpusavyje susitarti dėl žalos atlyginimo.

4. 1 ir 2 dalys taikomos ir trečiųjų šalių oro vežėjams, kurie vykdo jungiamąjį skrydį *iš* Sąjungos oro uosto ~~ar ši į~~ *į kitą Sąjungos oro uostą arba iš Sąjungos oro uosto į oro uostą už Sąjungos ribų.*“ [80 pakeit.]

7. 7 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) 1 dalyje žodis „skrydžiai“ keičiamas „kelionės“. *1 dalis pakeičiama taip:*

„1. Kai daroma nuoroda į šį straipsnį, keleiviai gauna tokio dydžio kompensaciją:

- a) ~~250~~ **300** eurų visų ~~1500~~ **2500** kilometrų ar mažesnio atstumo skrydžių *kelionių* atveju;
- b) 400 eurų visų ~~didesnio kaip 1500 kilometrų atstumo Bendrijos vidaus skrydžių ir visų kitų 1500–3500 kilometrų atstumo skrydžių~~ *nuo 2500 iki 6000 km nuotolio kelionių* atveju;
- c) 600 eurų visų skrydžių, kuriems netaikomas a arba b punktas, **6000 kilometrų ar didesnio nuotolio kelionių** atveju.

Nustatant atstumą, pagrindu laikoma paskutinė paskirties vieta, į kurią keleivis dėl atsisakymo vežti arba skrydžio atšaukimo atvyksta vėliau už tvarkaraštyje numatytą laiką.“. **[81 pakeit.]**

b) 2, 3,4 ir 5 dalys keičiamos taip:

„2. Kai keleivis pasirinko tęsti kelionę pagal 8 straipsnio 1 dalies b punktą, kelionėje į galutinę paskirties vietą teisė į kompensaciją gali atsirasti tik vieną kartą, net jei nukreipus kitu maršrutu atšaukiamas kitas skrydis ar pavėluojama į kitą jungtį.

3. ***Pagal susitarimą su keleiviu*** 1 dalyje nurodyta kompensacija mokama ~~gryniais~~, elektroniniu banko pervedimu, ***grąžinamuoju pervedimu į kredito kortelę arba*** banko pavedimu ***į keleivio, turinčio teisę į kompensaciją, nurodytą sąskaitą. Komisija, pasikonsultavusi su pagal 16 straipsnį įsteigtu komitetu, padidina kompensacijų sumas*** ~~ar banko čekiais~~. **[82 pakeit.]**

4. 1 dalyje nurodyti atstumai matuojami pagal ortodrominio maršruto metodą.
5. Oro vežėjas gali su keleiviu sudaryti savanorišką susitarimą, kuris pakeistų 1 dalyje išdėstytas kompensavimo nuostatas ***kompensaciją kita nepinigine bent tokios pačios vertės privilegija (pavyzdžiui: oro transporto dokumentas („vaučeris“) be galiojimo datos, suteikiantis teisę į 100 % vertės kompensaciją)***, su sąlyga, kad tas susitarimas yra patvirtintas keleivio pasirašytu dokumentu, kuriame ~~keleiviui~~ ~~primenamos~~ ***keleivis nedviprasmiškai informuojamas apie jo teisės teises į kompensaciją pagal šį reglamentą. Tokį susitarimą galima sudaryti tik atsitikus įvykiui, suteikiančiam teisę į išmokas.***
[83 pakeit.]

c) ***7 straipsnis papildomas šia dalimi:***

„5a. Įrodinėjimo, kada ir kaip keleivis sutiko su kompensacijos mokėjimo ar už bilietą sumokėtų pinigų grąžinimo forma, nustatyta 7 straipsnio 3 dalyje, bei kada ir ar keleivis pritarė 5 straipsnyje nurodytam susitarimui, našta tenka skrydį vykdančiam oro vežėjui.“ [84 pakeit.]

8. 8 straipsnis pakeičiamas taip:

„8 straipsnis

Teisė atgauti sumokėtą sumą arba būti nukreiptam kitu maršrutu

1. Kai daroma nuoroda į šį straipsnį, keleiviams nemokamai pasiūloma rinktis vieną iš trijų galimybių:

- a) – per septynias **darbo** dienas nuo keleivio prašymo pateikimo 7 straipsnio 3 dalyje numatytu būdu atgauti ~~skrydžio~~ **bilieto** kainą už neįvykusios kelionės dalį arba dalis ir už jau įvykusią kelionės dalį ar dalis sumokėtą sumą, jei pagal keleivio numatytą kelionės planą skrydis neteko prasmės, taip pat, kai ~~tinke~~ **tinke**, **[85 pakeit.]**
- kaip galima greičiau būti parskraidintam į pirmąją išvykimo vietą;

- b) keleivių kelionės planų tąsą – kaip galima greitesnį jų nukreipimą kitu maršrutu į galutinę paskirties vietą panašiomis kelionės sąlygomis; arba
 - c) nukreipimą kitu maršrutu į galutinę paskirties vietą panašiomis kelionės sąlygomis kitu keleiviui patogiu laiku, jeigu yra vietų.
2. 1 dalies a punktas taip pat taikomas keleiviams, kurių skrydžiai yra paketo dalis, išskyrus teisę atgauti sumokėtą sumą, jei tokia teisė įgyjama pagal Direktyvą 90/314/EEB.
- 2a. 1 dalies b punktas taikomas ir tais atvejais, kai orlaivis pakilo, tačiau vėliau buvo priverstas nusileisti kitame nei paskirties oro uoste. Pagal 3 dalį oro vežėjas padengia keleivio išlaidas, susidariusias dėl vykimo iš to kito oro uosto į oro uostą, dėl kurio atliktas rezervavimas. [86 pakeit.]***

3. Jei skrydį vykdantis oro vežėjas pasiūlo keleiviui skrydį į kitą oro uostą (ar iš jo), nei tas, dėl kurio atliktas rezervavimas, skrydį vykdantis oro vežėjas padengia keleivio išlaidas, susidariusias dėl vykimo iš to kito oro uosto į oro uostą, dėl kurio atliktas rezervavimas, ~~arba į kitą artimą su keleiviu sutartą paskirties vietą.~~ **[87 pakeit.]**
4. Sutarus su keleiviu, grįžtamajam skrydžiui ar skrydžiams, nurodytiems 1 dalies a punkte, arba nukreipimui kitu maršrutu, nurodytam 1 dalies b punkte arba 1 dalies c punkte, galima naudotis paslaugomis, kurias teikia kitas oro vežėjas, skraidinti kitu maršrutu ar panaudoti kitos rūšies transportą.

5. Keleiviai, pasirinkę 1 dalies b punkte nurodytą galimybę, jei yra vietų *ir jei esama palyginamų alternatyvų, kai tik tai įmanoma* turi teisę būti nukreipti kitu maršrutu pasinaudojant kitu oro vežėju ar kitos rūšies transportu, jei skrydį vykdomas oro vežėjas negali vežti keleivio savo vykdomu skrydžiu ir laiku atvykti į galutinę paskirties vietą per ~~12 valandų~~ **aštuonias valandas** nuo tvarkaraštyje numatyto atvykimo laiko. ~~Nepažeidžiant Reglamento (EB) Nr. 1008/2008[†] 22 straipsnio 1 dalies, kitas oro vežėjas ar kitas transporto veiklos vykdytojas nereikalauja vežėjo, su kuriuo sudaryta sutartis, sumokėti didesnę, nei vidutinę kainą, kurią jo paties keleiviai mokėjo už lygiavertes paslaugas pastaruosius tris mėnesius. Oro vežėjas per 30 minučių nuo tvarkaraštyje numatyto išvykimo laiko informuoja keleivį, ar per atitinkamą laiką veš jį savo vykdomu skrydžiu. Keleivis turi teisę atsisakyti nukreipimo kitu maršrutu pasinaudojant kitos rūšies transportu, o tokiu atveju laukdamas nukreipimo išsaugo pagrindines savo teises į pagalbą, nurodytas 9 straipsnyje. [88 pakeit.]~~

[†] O L L 293, 2008 10 31, p. 3.

6. Kai pagal 1 dalį keleiviams siūloma būti nukreiptiems iš dalies ar visiškai kitu maršrutu kitos rūšies transportu, ~~šis reglamentas~~ **6a straipsnis** taikomas tuo kitos rūšies transportu vykdomam vežimui ~~tarsi pastarasis būtų vykdomas orlaiviu su pastoviais sparnais~~ **laikantis nukreipimo kitu maršrutu tvarkos, kuri taikoma tarp skrydžius vykdančio oro vežėjo ir kitos rūšies transporto. Oro vežėjas yra atsakingas už tinkamą šio reglamento taikymą per visą kelionę.**“ [89 pakeit.]

8a) **8 straipsnis papildomas šia dalimi:**

„6a. Keleiviai gali patys organizuoti savo nukreipimą kitu maršrutu ir pareikalauti padengti patirtas išlaidas, jei skrydžius vykdančys oro vežėjas nepasiūlė nukreipimo galimybių pagal 1 dalies b punktą.“ [90 pakeit.]

9. 9 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

-a) 1 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) maistas ir ~~gaivinamieji~~ **gaivieji** gėrimai, ~~atsižvelgiant į laukimo laiką.~~
Oro vežėjas savaimė aprūpina geriamuoju vandeniu, kai pateikiamas maistas, ir bet kada, kai keleivis paprašo.“ [91 pakeit.]

a) 1 dalies c punktas pakeičiamas taip:

„c) transportas iš oro uosto į apgyvendinimo vietą (viešbutį, keleivio gyvenamąją vietą ar kitą) ir atgal.“ **[92 pakeit.]**

aa) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. **Be to, keleiviams pasiūloma du kartus nemokamai paskambinti telefonu, išsiųsti fakso pranešimus arba elektroninius laiškus.“**
[93 pakeit.]

ab) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. ~~Taikant~~ **Pagal** šį straipsnį, skrydį vykdančias oro vežėjas skiria daug dėmesio riboto judrumo **ypač atkreipia dėmesį į neįgalių ir ribotos judėsenos** asmenų ~~ir~~ **bei visų** juos lydinčių asmenų, taip pat **motinų ir tėvų, keliaujančių su mažais vaikais, ir** vaikų, kurie vyksta **keliaujančių** be suaugusiųjų, poreikiams patenkinti **poreikius**.“ [94 pakeit.]

ac) Įterpiama ši dalis:

„3a. **Oro uostą valdančios įstaigos suteikia galimybę didelę negalią turintiems asmenims nemokamai pasinaudoti specialiai jiems skirtu tualetu ir persirengimo kambariu visuose Sąjungos oro uostuose, kurie per metus aptarnauja daugiau nei milijoną keleivių.**“ [95 pakeit.]

b) Papildoma šiomis dalimis:

„4. Jei skrydį vykdančias oro vežėjas gali įrodyti, kad skrydis buvo atšauktas ar atidėtas arba jo tvarkaraštis pasikeitė dėl ypatingų aplinkybių ir kad atšaukimo, vėlavimo ar tvarkaraščio pakeitimo nebūtų išvengta net **tinkamai** ėmusi visų pagrįstų priemonių, jis gali apriboti ~~bendras~~ suteikto **bendra** apgyvendinimo, suteikto pagal 1 punkto b dalį, ~~išlaidas~~ iki 100 EUR už nakvynę keleiviui ir **trukmę** iki daugiausia ~~3~~ **penkių** nakvynių. **Jei keleivis nusprendžia pats susirasti nakvynę, išlaidos jai gali būti papildomai sumažintos iki 125 EUR už nakvynę keleiviui.** Jei skrydį vykdančias oro vežėjas pasirenka taikyti šį apribojimą, jis vis dėlto, be 14 straipsnyje nurodytos tęstinės ~~prievoles~~ **pareigos** teikti informaciją, suteikia keleiviams informaciją apie apgyvendinimo galimybes po ~~trijų~~ **penkių** naktų.

Šis apribojimas bet kuriuo atveju nedaro poveikio oro vežėjo pareigai suteikti apgyvendinimą, ir vežėjas vykdo šią pareigą pirmenybės tvarka. Šis apribojimas netaikomas, kai oro vežėjas nesugeba apgyvendinti keleivių. [96 pakeit.]

5. ~~Prievolė pasiūlyti apgyvendinimą pagal 1 punkto b dalį netaikoma, kai atitinkamo skrydžio nuotolis yra mažesnis nei 250 km ir kai jį numatyta vykdyti orlaiviu, kuriame yra ne daugiau kaip 80 vietų (išskyrus atvejus, kai skrydis yra jungiamasis skrydis). Jei skrydį vykdomas oro vežėjas pasirenka taikyti šią išimtį, jis vis dėlto suteikia keleiviams informaciją apie apgyvendinimo galimybes. [97 pakeit.]~~
6. Kai keleivis pasirenka atgauti sumokėtą sumą pagal 8 straipsnio 1 dalies a punktą būdamas savo kelionės išvykimo oro uoste arba pasirenka būti nukreiptas kitu maršrutu vėliau pagal 8 straipsnio 1 dalies c punktą, jis netenka tolesnių teisių, susijusių su rūpinimusi pagal 9 straipsnio 1 dalį dėl atitinkamo skrydžio. *Kai keleivis dėl šio sprendimo patiria atvykimo į oro uostą ir išvykimo iš jo išlaidų ir jas pagrindžia, jam turi būti atlyginamos visos su neįvykusia kelione susijusio atvykimo išlaidos.*“
[98 pakeit.]

-10) 10 straipsnio 2 dalies įžanginė dalis pakeičiama taip:

„2. Jei skrydį vykdomas oro vežėjas perkelia keleivį į žemesnę klasę nei nurodytoji įsigytame biliete, jis per septynias darbo dienas 7 straipsnio 3 dalyje nurodytu būdu sugrąžina“. [99 pakeit.]

10. 10 straipsnio 2 dalis a, b ir c punktuose terminas „bilieto kaina“ pakeičiamas „skrydžio kaina“.

11. 11 straipsnis papildomas šia dalimi *šiomis dalimis*:

„3. Skrydį vykdomas oro vežėjas netaiko 9 straipsnio 4 dalyje ir ~~9 straipsnio 5 dalyje~~ *dalyse* išdėstytų apribojimų, jei keleivis yra **neįgalus asmuo**, ribotos judėsenos asmuo arba bet kuris jį lydintis asmuo, vaikas, kuris vyksta be suaugusiųjų, nėščia moteris ar asmuo, kuriam reikia specialios medicinos pagalbos, su sąlyga, kad oro vežėjas ar jo atstovas arba kelionės organizatorius apie ypatingos pagalbos poreikius buvo įspėtas bent prieš 48 valandas iki tvarkaraštyje numatyto skrydžio išvykimo laiko. Laikoma, kad toks pranešimas apima visą kelionę ir grįžtamąją kelionę, jei ~~dėl abiejų kelionių sudaryta sutartis su tuo pačiu oro vežėju~~ *abi kelionės nurodytos ant vieno bilieto*.

Oro vežėjai taip pat turi stengtis užtikrinti geras sąlygas tarnybiniam ir pagalbiniam šunims. Informacija apie pagalbą ir atitinkamas nuostatas suteikiama įvairiomis prieinamomis ryšių priemonėmis.“ [100 pakeit.]

3a. Skrydžių įgula turi būti pasirengusi teikti pagalbą neįgaliesiems asmenims ir ribotos judėsenos asmenims, kad padėtų jiems įlipti į lėktuvą ir išlipti iš jo. [101 pakeit.]

3b. Oro transporto bendrovė negali atsisakyti įlaipinti neįgalų ar ribotos judėsenos keleivį remdamasi tuo, kad jo niekas nelydi, ir negali reikalauti, kad jį nuolat kažkas lydėtų.“ [102 pakeit.]

11a. 12 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Nepažeidžiant atitinkamų nacionalinės teisės, įskaitant precedentų teisę, principų ir normų, 1 dalis netaikoma keleiviams, kurie savanoriškai atsisakė rezervavimo pagal 4 straipsnio 1 dalį. Šis reglamentas taikomas nedarant poveikio keleivių teisei gauti papildomą kompensaciją. Pagal šį reglamentą gautos kompensacijos suma negali būti atimama iš tokios kompensacijos sumos.“ [103 pakeit.]

12. 13 straipsnis pakeičiamas taip:

„13 straipsnis

Teisė į žalos atlyginimą

Kai skrydį vykdančio oro vežėjas sumoka kompensaciją ar įvykdo kitas jam pagal šį reglamentą tenkančias ~~prievoles~~ **pareigas**, nė viena šio reglamento ~~ar nacionalinės teisės~~ nuostata negali būti aiškinama kaip ribojanti jo teisę siekti kompensacijos už **arba susigrąžinti** pagal šį reglamentą **visas** susidariusias išlaidas iš bet ~~kurių trečiųjų šalių, kurios~~ **kurio asmens, įskaitant bet kurias trečiąsias šalis, kurie** prisidėjo sukeliant įvykį, dėl kurio teko mokėti kompensaciją ar vykdyti kitas ~~prievoles~~ **pareigas pagal taikytinus įstatymus. Visų pirma, šis reglamentas jokiu būdu neriboja skrydį vykdančio oro vežėjo teisės reikalauti, kad oro uostas arba kita trečioji šalis, su kuria skrydį vykdančio oro vežėjas yra sudaręs sutartį, išmokėtų kompensaciją arba grąžintų sumokėtą sumą.**“ [104 pakeit.]

13. 14 straipsnis pakeičiamas taip:

„14 straipsnis

Pareiga informuoti keleivius

1. Oro uostą valdanti įstaiga ir skrydį vykdomasis oro vežėjas užtikrina, kad prie registravimo stalių (įskaitant registravimo savitarnos aparatus) ir prie įlaipinimo vartų būtų pavaizduotas keleiviams aiškiai matomas ir aiškiai įskaitomas tekstas su tokiu tekstu: „Jei jus atsisakoma vežti arba jūsų skrydis atšaukiamas ar atidėtas mažiausiai dviem *valandoms arba tvarkaraštyje nurodytas išvykimo laikas buvo nukeltas į priekį bent dviem valandomis, palyginti su pradžioje pagal tvarkaraštį numatytu laiku, nurodytu jūsų biliete*, registracijos arba įlaipinimo vietoje galite gauti tekstą, kuriame išdėstytos jūsų teisės, pirmiausia dėl pagalbos ir galimos kompensacijos.“
[105 pakeit.]

- 1a. Oro vežėjai nustato, kad kiekviename oro uoste, kur jie vykdo skrydžius, būtų informacinis punktas, kuriame visada būtų kontaktinis asmuo arba trečiosios šalies atstovas, kuriam atitinkamas oro vežėjas paveda teikti keleiviams būtiną informaciją apie jų teises, įskaitant skundų teikimo procedūras, teikti pagalbą ir skubiai imtis veiksmų esant skrydžio atšaukimui ar atidėjimui, atsisakymui vežti keleivį, taip pat prarasto arba vėluojančio bagažo atvejais. Oro vežėjų vykdomų skrydžių valandomis ir iki paskutinis keleivis išsilaipina iš paskutinio lėktuvo šie kontaktiniai punktai teikia pagalbą keleiviams, be kita ko, atvejais, susijusiais su sumokėtos sumos atgavimu, nukreipimu kitu maršrutu, pakartotinio skrydžio rezervavimu, taip pat priima keleivių teikiamus skundus. [106 pakeit.]*
- 1b. Skrydį vykdančias oro vežėjas elektroniniuose bilietuose bei elektroniniuose ir spausdintiniuose įlaipinimo talonuose pateikia keleiviams lengvai įskaitomą ir aiškią informaciją apie keleivių teises ir tai, kur kreiptis pagalbos. [107 pakeit.]*

2. Skrydį vykdančias oro vežėjas, kuris atsisako *Atsisakymo* vežti arba atšaukia skrydį, *skrydžio atšaukimo, atidėjimo arba tvarkaraštyje nurodyto išvykimo laiko pakeitimo bent dviem valandomis atveju skrydį vykdančias oro vežėjas kuo skubiau visapusiškai informuoja atitinkamą keleivį ir* pateikia kiekvienam atitinkamam keleiviui *jam* rašytinį pranešimą *arba pranešimą elektronine forma*, kuriame išdėstytos kompensavimo ir pagalbos teikimo pagal šį reglamentą taisyklės, įskaitant informaciją apie galimus ribojimus pagal 9 straipsnio 4 dalį ir 9 straipsnio 5 dalį, *taip pat informuoja keleivį apie galimas alternatyvias transporto rūšis*. Keleiviui taip pat raštu pateikiami *vežėjo adreso, kuriuo gali pateikti skundą, duomenys ir* pagal 16a straipsnį paskirtos įstaigos, kompetentingos nagrinėti skundus, ~~duomenys ryšiams~~.
[108 pakeit.]
3. *Neįgalių asmenų arba ribotos judėsenos asmenų, ypač* aklų ir silpnaregių asmenų, atveju, šio straipsnio nuostatos taikomos naudojant kitas tinkamas priemones *ir tinkamais formatais*. **[109 pakeit.]**

4. Oro uostą valdanti įstaiga užtikrina, kad bendra informacija apie keleivių teises būtų aiškiai ir matomai pavaizduota oro uosto keleivių zonose. **Remdamasi gauta informacija** ji taip pat užtikrina, kad oro uoste esantys keleiviai būtų informuoti apie jų skrydžio atšaukimą **priežastis esant vėlavimams ir skrydžio sutrikimams, kaip antai kai jų skrydis atšaukiamas**, ir apie jų teises tuo atveju, jei oro vežėjas netikėtai nutraukia veiklą, kaip antai nemokumo arba licencijos oro susisiekimo veiklai vykdyti (veiklos licencijos) panaikinimo atveju. **[110 pakeit.]**

5. Jei skrydis atšaukiamas ar išvykimas atidedamas, skrydį vykdančias oro vežėjas ~~nedelsdamas~~ informuoja keleivius apie padėtį **ir, kai tik gaunama informacija, ir** bet kokiame atveju ne vėliau kaip per 30 minučių nuo tvarkaraštyje numatyto išvykimo laiko ~~ir~~ apie numatomą išvykimo laiką, ~~kai tik gaunama informacija,~~ su sąlyga, kad oro vežėjas būtų gavęs keleivio **kontaktinius** duomenis ryšiams pagal 6 ir 7 dalis tuo atveju, kai bilietas buvo įgytas per tarpininką. **[111 pakeit.]**

- 5a. Oro vežėjas turi užtikrinti, kad įlaipinimo ir išlaipinimo vietose būtų galima rasti dokumentus su Europos oro keleivių teisių chartijos tekstu, kuri įgula turi suteikti jo paprašiusiam oro keleiviui. Europos Komisija atnaujina šiuos Chartijos dokumentus kiekvieną kartą, kai keleivių teisių srityje daroma esminių pakeitimų. [112 pakeit.]**
- 5b. Oro vežėjai įkuria visiems vietos rezervavusiems keleiviams prieinamą ir veiksmingą pagalbos teikimo telefonu tarnybą; ši tarnyba teikia informaciją apie alternatyvius pasiūlymus, kai skrydis yra nutraukiamas ar atidedamas, ir ši paslauga neturi būti brangesnė nei vietinio ryšio paslaugos. [113 pakeit.]**

6. Kai keleivis įgyja bilietą ne tiesiogiai iš skrydį vykdančio oro vežėjo, bet per Sąjungoje įsisteigusį tarpininką, pastarasis perduoda keleivio *kontaktinius* duomenis ryšiams oro vežėjui su sąlyga, kad keleivis yra davęs aiškų rašytinį sutikimą. Šis *Tas* sutikimas gali būti suteiktas tik gavus teisę pasirinkti. Oro vežėjas gali naudoti tuos *kontaktinius* duomenis ryšiams tik tam, kad pagal šį straipsnį įvykdytų informavimo *prievoles pareigą*, ir ne rinkodaros tikslais; jis ištrina *kontaktinius* duomenis ryšiams per 72 valandas nuo vežimo sutarties įvykdymo. Tie *Keleivio sutikimas, kad jo kontaktiniai* duomenys *būtų perduoti oro vežėjui ir būtų* tvarkomi, prieinami ir saugojami pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 95/46/EB*. [114 pakeit.]

7. Tarpininkui netaikoma 6 ~~dalis~~ *dalyje nurodyta pareiga*, jeigu jis gali įrodyti, kad veikia alternatyvi sistema, užtikrinanti keleivio informavimą be atitinkamų *kontaktinių* duomenų ryšiams perdavimo, *arba kai keleivis pasirinko galimybę nenurodyti savo kontaktinių duomenų.* [115 pakeit.]

7a. *Paslaugos teikėjas suteikia keleiviams galimybę lengvai gauti tikslią ir objektyvią informaciją, kurioje būtų išsamiai nurodomas jų kelionės poveikis aplinkai, įskaitant klimatą, ir energijos vartojimo efektyvumas. Ši informacija turėtų būti paskelbta ir aiškiai matoma oro vežėjų, turizmo kelionių organizatorių interneto svetainėse ir bilietuose. Komisija remia šiuo tikslu atliekamą darbą.* [116 pakeit.]

7b. *Nedarat poveikio pareigai, nustatytai 2 dalyje, visuose elektroniniuose pranešimuose keleiviui, kuriame jis informuojamas apie skrydžio atšaukimą, atidėjimą ilgam laikui arba tvarkaraščio pakeitimą, aiškiai teigiama, kad pagal šį reglamentą keleivis gali turėti teisę gauti kompensaciją ir (arba) pagalbą.*

* 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 281, 1995 11 23, p. 31).“. [117 pakeit.]

14. 16 straipsnis pakeičiamas taip:

„16 straipsnis

Vykdyto užtikrinimas

1. Kiekviena valstybė narė paskiria nacionalinę vykdymo užtikrinimo įstaigą, atsakingą už šio reglamento vykdymo užtikrinimą, susijusį su ~~skrydžiais~~ **šio reglamento pažeidimais jos teritorijoje esančiuose oro uostuose, vykdančiomis skrydžius** iš jos teritorijoje esančių oro uostų ir skrydžius iš trečiųjų šalių į tokius oro uostus. Valstybės narės praneša Komisijai apie įstaigą, paskirtą pagal šią dalį. **[118 pakeit.]**
2. Nacionalinė vykdymo užtikrinimo įstaiga atidžiai stebi šio reglamento reikalavimų laikymąsi ir imasi būtinų priemonių siekdama užtikrinti, kad būtų paisoma keleivių teisių. Tuo tikslu, ***nedarant poveikio 14a straipsnyje nustatytoms oro vežėjų pareigoms***, nacionalinei vykdymo užtikrinimo įstaigai ~~paprašius~~, oro vežėjai ir oro uostus valdančios įstaigos pateikia ~~jai~~ atitinkamus dokumentus ***per vieną mėnesį nuo jos prašymo gavimo dienos***. Vykdydama funkcijas, nacionalinė vykdymo užtikrinimo įstaiga atsižvelgia į informaciją, kurią jai pateikė pagal 16a straipsnį paskirta įstaiga. Ji taip pat ~~gali priimti sprendimą dėl~~ ***imasi*** vykdymo užtikrinimo veiksmų, paremtų individualiais skundais, kuriuos jai perdavė 16a straipsnį paskirta įstaiga. ***Valstybės narės užtikrina, kad atitinkamai nacionalinei vykdymo užtikrinimo įstaigai būtų suteikti pakankami įgaliojimai veiksmingai taikyti sankcijas pažeidimų atvejais.*** **[119 pakeit.]**

- 2a. *Oro vežėjai iš anksto pateikia nacionalinei vykdymo užtikrinimo įstaigai išsamią informaciją apie kilusias technines problemas, visų pirma apie jų atsiradimo priežastis. Nacionalinė vykdymo užtikrinimo įstaiga dalijasi šia informacija su 16a straipsnyje nurodytomis įstaigomis, atsakingomis už neteisminį ginčo sprendimą. [120 pakeit.]*
3. Valstybių narių nustatytos sankcijos už šio reglamento pažeidimus yra veiksmingos, proporcingos ir, atgrasančios *ir pakankamos, kad finansiškai skatintų vežėjus nuosekliai laikytis šio reglamento. [121 pakeit.]*

4. Kai pagal 16 ir 16a straipsnius paskiriama ne ta pati įstaiga, sukuriama ataskaitų teikimo mechanizmai siekiant užtikrinti *Pagal Tarybos direktyvą 2013/11/ES sukuriama nacionalinės vykdymo užtikrinimo įstaigos ir pagal 16a straipsnį paskirtos įstaigos bendradarbiavimo* mechanizmai. *Tie bendradarbiavimo mechanizmai apima* keitimąsi informacija tarp skirtingų įstaigų *tarpusavyje*, kad nacionalinei vykdymo užtikrinimo įstaigai būtų padėta vykdyti priežiūros ir vykdymo užtikrinimo pareigas, o pagal 16a paskirtai įstaigai – rinkti informaciją *kuriuos ir technines žinias, kurių* reikia nagrinėjant *svarstant* individualius skundus. [122 pakeit.]

5. Apie kiekvienus metus vėliausiai kitų kalendorinių metų balandžio pabaigoje nacionalinės vykdymo užtikrinimo įstaigos skelbia savo veiklos statistinius duomenis, įskaitant apie taikytas sankcijas. *Nacionalinės vykdymo užtikrinimo įstaigos tuo pačiu metu, remdamosi oro vežėjų ir oro uostus valdančių įstaigų kaupiamais ir teikiamais duomenimis, skelbia skundų skaičiaus ir pobūdžio, skrydžių atšaukimų, atsisakymų vežti ir vėlavimų skaičiaus, jų trukmės, taip pat duomenų apie prarastą, pavėlavusį arba sugadintą bagažą statistiką.* [123 pakeit.]

6. ~~Oro vežėjai perduoda savo duomenis ryšiams šiame reglamente aptariamais klausimais valstybių narių, kuriose jie vykdo veiklą, nacionalinėms vykdymo užtikrinimo įstaigoms. ***Kol valstybės narės neperkėlė Direktyvos 2013/11/ES nuostatų į savo nacionalinę teisę, bet kuriame valstybės narės teritorijoje esančiame oro uoste kiekvienas keleivis bet kuriai nacionalinei vykdymo užtikrinimo įstaigai gali pateikti skundą dėl tariamo šio reglamento pažeidimo, padaryto bet kuriame valstybės narės teritorijoje esančiame oro uoste arba dėl skrydžių iš bet kurio valstybės narės teritorijoje esančio oro uosto arba dėl skrydžių iš trečiosios šalies į tokius oro uostus.***“ [124 pakeit.]~~

14a. Papildoma šiuo straipsniu:

„16-a straipsnis

Atitikties dokumentai

1. *Bendrijos oro vežėjai ne vėliau kaip 2016 m. sausio 1 d. parengia ir pateikia valstybės narės, kuri išdavė veiklos licenciją pagal Reglamentą (EB) Nr. 1008/2008, nacionalinei vykdymo užtikrinimo įstaigai ir Komisijai dokumentą, kuriame pagrįstai išsamiai įrodoma, kad jų veiklos procedūros yra pakankamos užtikrinti, jog jie nuosekliai laikytųsi visų atitinkamų šio reglamento straipsnių.*
- 1a. *Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomas šių atitikties dokumentų minimalus turinys. Minimalus turinys apima bent nenumatytų atvejų planus, skirtus didelio masto sutrikimų atvejams, darbuotojus, atsakingus už pagalbos teikimą ir kitas teises, praktinę tvarką ir procedūras, pagal kurias nagrinėjami skundai, teikiama pagalba ir mokama kompensacija, taip pat ryšio palaikymo su keleiviais tvarką ir modelius. Tie įgyvendinimo aktai priimami pagal 16c straipsnio 2 dalyje nurodytą procedūrą.*

2. *Bet kuris kitas oro vežėjas, teikiantis paslaugas iš Sąjungos oro uosto, pateikia atitikties dokumentą visų valstybių narių, kuriose jis vykdo savo veiklą, nacionalinėms vykdymo užtikrinimo įstaigoms ir Komisijai.*
3. *Oro vežėjai kas trejus metus peržiūri savo atitikties dokumentus ir pateikia atnaujintas versijas atitinkamai (-oms) nacionalinei (-ėms) vykdymo užtikrinimo institucijai (-oms) ir Komisijai, pirmosios peržiūros data – 2019 m. sausio 1 d.*
4. *Nacionalinė vykdymo užtikrinimo įstaiga atsižvelgia į oro vežėjų pateiktus atitikties dokumentus, kai įmanoma, patikrindama atitikties dokumentų galiojimą, palyginti su skunduose pateikta informacija.“. [125 pakeit.]*

15. Įterpiami šie straipsniai:

„16a straipsnis

Keleivių pretenzijos ir skundai

1. ~~Rezervavimo metu~~ Oro vežėjai, *kelionių organizatoriai ar bilietų pardavėjai pagal Reglamento (EB) Nr. 2111/2005 2 straipsnio d punktą* suteikia informaciją keleiviams apie jų *oro vežėjų taikomus* pretenzijų ir skundų nagrinėjimo procesus *ir atitinkamus terminus pagal šio straipsnio 2 dalį*, susijusius su šiame reglamente išdėstytomis teisėmis, ir apie svarbius adresus, kuriais keleiviai gali pateikti pretenzijas ir skundus, įskaitant elektroninėmis perdavimo priemonėmis. Oro vežėjas *ir, atitinkamais atvejais, organizatorius* taip pat informuoja keleivius apie įstaigą ar įstaigas, kompetentingas nagrinėti keleivių skundus, *kurias pagal šį straipsnį ir 16 a straipsnį paskyrė valstybės narės. Atitinkama informacija pateikiama rezervavimo metu, visiems prieinama, aiškiai nurodyta keleivio bilietuose ir oro vežėjo interneto svetainėse, ji taip pat teikiama oro vežėjų langeliuose oro uostuose ir pateikiama keleiviams el. pašto pranešime, kuriuo jie informuojami apie jų skrydžio atšaukimą arba atidėjimą. Keleivių prašymu jiems išduodama skundo forma.* [126 pakeit.]

1a. Pareiga įrodyti, ar keleiviams buvo pateikta reikalinga informacija, tenka oro vežėjui. [127 pakeit.]

2. Jei keleivis nori pateikti skundą oro vežėjui dėl savo teisių pagal šį reglamentą, jis pateikia skundą per 3 mėnesius nuo dienos, kai skrydis įvyko ar buvo numatytas įvykdyti tvarkaraštyje. **Per šį trijų mėnesių laikotarpį ir jam pasibaigus skundo pateikimas nedaro jokio poveikio keleivio teisei reikalauti, kad jo pretenzijos pagal šį reglamentą būtų patenkintos teismo ar neteisminio proceso būdu.** Gavęs skundą, vežėjas per **septynias darbo** dienas patvirtina keleiviui jį gavęs. Per du mėnesius nuo skundo gavimo oro vežėjas keleiviui pateikia išsamų atsakymą. **Kai per du mėnesius oro vežėjas nepateikia keleiviui to išsamaus atsakymo, laikoma, kad jis sutinka su keleivio reikalavimais.**

Kai šiame atsakyme oro vežėjas nurodo buvus ypatingas aplinkybes, jis turi keleiviui nurodyti ir konkrečias skrydžio atšaukimo ar atidėjimo aplinkybes. Oro vežėjas taip pat turi paaiškinti, kad ėmėsi visų pagrįstų priemonių skrydžio atšaukimui ar atidėjimui išvengti.

Kartu su išsamiu atsakymu oro vežėjas atitinkamam keleiviui pateikia ir 3 dalyje nurodytos nacionalinės paskirtos įstaigos kontaktinę informaciją, įskaitant jos pašto adresą, telefono numerį, el. pašto adresą ir interneto svetainės adresą. [128 pakeit.]

- 3. Valstybės narės užtikrina, kad oro keleiviai galėtų ginčus su oro vežėjais dėl šiame reglamente nustatytų teisių ir pareigų perduoti spręsti nepriklausomoms, veiksmingoms ir efektyvioms neteisminių ginčų nagrinėjimo institucijoms. Tam kiekviena valstybė narė paskiria nacionalinę instituciją ar institucijas, atsakingą (-as) už neteisminį oro vežėjų ir keleivių ginčų dėl šiame reglamente numatytų teisių ir pareigų sprendimą. **Tai turi būti kitos įstaigos, nei 16 straipsnio 1 dalyje nurodytos vykdymo užtikrinimo įstaigos. Valstybės narės užtikrina, kad šios įstaigos turėtų teisę spręsti oro keleivių ir oro vežėjų tarpusavio ginčus priimdamos abiem šalims teisiškai privalomus ir įgyvendinamus sprendimus. Ginčams, kurie patenka į Direktyvos 2013/11/ES taikymo sritį, turi būti taikoma tik ta direktyva. Visi oro vežėjai, susiję su skrydžiais iš oro uostų, įsikūrusių valstybės narės teritorijoje, arba iš oro uostų trečiojoje šalyje į valstybės narės oro uostą, turi laikytis alternatyvaus ginčų sprendimo sistemos, nurodytos Direktyvoje 2013/11/ES, užtikrinančios paprastą, greitą ir pigų neteisminį oro keleivių ir oro vežėjų ginčų sprendimą. [129 pakeit.]***

4. ~~Kiekvienas~~ *Atitinkamas* keleivis, *gavęs išsamų oro vežėjo atsakymą*, gali skųstis bet kuriai nacionalinei institucijai, *atsakingai už neteisminį ginčų sprendimą ir* paskirtai pagal 3 dalį, dėl šio reglamento galimo pažeidimo bet kuriame valstybės narės teritorijoje esančiame oro uoste arba dėl bet kurio skrydžio iš *valstybės narės teritorijoje esančio oro uosto arba* trečiosios šalies į oro uostą, esantį toje teritorijoje į *minėtus oro uostus*. Tokie skundai gali būti pateikti ~~ne anksčiau kaip per du mėnesius po to, kai skundas pateiktas atitinkamam vežėjui, nebent vežėjas jau pateikė galutinį atsakymą į tokį skundą~~ *per iš anksto nustatytą laikotarpį, kuris negali būti trumpesnis kaip metai nuo dienos, kai keleivis pateikė skundą arba pretenziją atitinkamam vežėjui.*
[130 pakeit.]

4a. *Jeigu nustatoma, kad kaltė tenka oro vežėjui, skundų nagrinėjimo įstaiga informuoja nacionalinę vykdymo užtikrinimo įstaigą, kuri, remdamasi 16a straipsnio 2 dalimi, imasi veiksmų vykdymui užtikrinti.* [131 pakeit.]

5. Gavusi skundą, **Kai** paskirtoji institucija per 7 dienas patvirtina jį gavusi ir **gauna skundą, ji apie tai informuoja ginčo šalis vos tik jai buvo pateikti visi dokumentai, kuriuose pateikiama su skundu susijusi informacija. Ji nusiunčia su skundu susijusių dokumentų kopiją atitinkamai nacionalinei vykdymo užtikrinimo įstaigai. Terminas, per kurį skundą pateikusiam asmeniui turi būti pateiktas galutinis atsakymas, yra ne ilgesnis kaip trys mėnesiai nuo skundo gavimo dienos 90 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kai paskirtoji institucija gavo visą su skundu susijusių dokumentų rinkinį.** Galutinio atsakymo kopija taip pat pateikiama nacionalinei vykdymo užtikrinimo įstaigai. [132 pakeit.]
- 5a. **Kad būtų galima su jais susisiekti šiame reglamente aptariamais klausimais, oro vežėjai perduoda savo kontaktinius duomenis pagal šį straipsnį paskirtoms valstybių narių, kuriose jie vykdo veiklą, įstaigoms.** [133 pakeit.]
- 5b. **Kai šiame reglamente nurodomos saugumo priežastys, įrodinėjimo pareiga tenka atitinkamam oro vežėjui.** [134 pakeit.]

16aa straipsnis

Valstybės narės numato paskirti tinkamai ištekliais aprūpintas, nemokamai paslaugas teikiančias ir nepriklausomas tarpininkavimo įstaigas, kurios padės rasti sprendimą konfliktų tarp keleivių ir oro vežėjų bei kitų transporto rūšių paslaugų teikėjų atvejais. [135 pakeit.]

16b straipsnis

Valstybių narių ir Komisijos bendradarbiavimas

1. Per 16c straipsnyje nurodytą komitetą Komisija palaiko valstybių narių dialogą dėl jose atliekamo šio reglamento aiškinimo ir taikymo *ir skatina jų bendradarbiavimą. [136 pakeit.]*
2. Valstybės narės teikia Komisijai metinę veiklos ataskaitą, *įskaitant 16 straipsnio 5 skirsnyje nurodytą statistiką*, vėliausiai kitų metų balandžio pabaigoje. Komisija įgyvendinamaisiais aktais gali nuspręsti, kokie klausimai turi būti nagrinėjami tose ataskaitose. Tie įgyvendinimo aktai priimami pagal 16c straipsnyje nurodytą procedūrą. **[137 pakeit.]**

3. Valstybės narės nuolat siunčia Komisijai aktualią informaciją apie jose vykdomą reglamento aiškinimą ir taikymą, o Komisija sudaro galimybę kitoms valstybėms narėms gauti tą informaciją elektronine forma.
4. Valstybėms narėms paprašius arba savo iniciatyva Komisija nagrinėja atvejus, kai išsiskiria kurios nors šio reglamento nuostatos taikymas ir vykdymo užtikrinimas, ypač dėl ypatingų aplinkybių; išaiškina reglamento nuostatas, kad būtų palaikomas bendras požiūris. Tuo tikslu Komisija, pasitarusi su 16c straipsnyje nurodytu komitetu, gali priimti rekomendaciją.
5. Komisijai paprašius nacionalinės vykdymo užtikrinimo įstaigos tiria specifinę įtartiną vieno ar kelių oro vežėjų praktiką ir pateikia išvadas Komisijai per 4 mėnesius nuo prašymo gavimo.

- 5a. Komisija ir valstybės narės Sąjungos mastu sukuria mechanizmą iš visų pagal 16 ir 16a straipsnius paskirtų įstaigų, siekdamas užtikrinti keitimąsi informacija apie pažeidimus ir sankcijas bei geriausių vykdymo užtikrinimo praktiką tarp valstybių narių. Komisija sudaro galimybę visoms valstybėms narėms elektroniniu būdu susipažinti su šia informacija. [138 pakeit.]*
- 5b. Nacionalinės vykdymo užtikrinimo įstaigos Komisijai paprašius pateikia jai informaciją apie individualius pažeidimų atvejus ir atitinkamus dokumentus. [139 pakeit.]*
- 5c. Ne vėliau kaip nuo 2015 m. gegužės 1 d. Komisija savo interneto svetainėje skelbia ir reguliariai atnaujina visų Sąjungoje veiklą vykdančių oro vežėjų, kurie nuolat nesilaiko šio reglamento nuostatų, sąrašą. Nuolat reglamentą pažeidžiančiu laikomas bet kuris vežėjas, neatsižvelgiant į jo įmonės dydį ir kilmės šalį, apie kurio pažeidimus, paveikusius daugiau nei 10 skirtingų skrydžių keleivius per vienus kalendorinius metus ir susijusius daugiau nei su vienu šio reglamento straipsniu, Komisija gavo įrodymus pagal 16b straipsnio 5b dalį. [140 pakeit.]*

16c straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Keleivių teisių komitetas, sudarytas iš dviejų kiekvienos valstybės narių atstovų, kurių bent vienas atstovauja nacionalinei vykdymo užtikrinimo įstaigai. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.“.

15a) *Įterpiamas šis straipsnis:*

„16c a straipsnis

Deleguotieji aktai

Komisijai pagal 16cb straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais papildomas baigtinis aplinkybių, laikomų ypatingomis, sąrašas, grindžiamas nacionalinių vykdymo užtikrinimo įstaigų atliktu darbu ir Europos Teisingumo Teismo sprendimais.“. [141 pakeit.]

15b) *Įterpiamas šis straipsnis:*

„16c b straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. *Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.*
2. *16ca straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo ...⁺. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Įgaliojimų suteikimas automatiškai pratęsiamas tokios pačios trukmės laikotarpiais, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trimis mėnesiams iki kiekvieno tokio laikotarpio pabaigos.*

⁺ *Šio reglamento įsigaliojimo data.*

3. *Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 16ca straipsnyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis neturi poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.*
4. *Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.*
5. *Pagal 16ca straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento ar Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.“ [142 pakeit.]*

16. 17 straipsnis pakeičiamas taip:

„17 straipsnis

Ataskaita

Komisija ne vėliau kaip 2017 m. sausio 1 d. pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai šio reglamento veikimo ir rezultatų ataskaitą, pirmiausia dėl kompensacijos už atidėjimą ilgam laikui ir dėl ribojimo teikiant apgyvendinimą ilgalaikėmis ypatingomis aplinkybėmis poveikio, *ypač klausimus, susijusius su ypatingų aplinkybių aiškinimu, nacionalinių vykdymo užtikrinimo įstaigų paskelbtais jų veiklos statistiniais duomenimis, įskaitant sankcijas ir tyrimų rezultatus, kai jos turėjo įtarimų dėl oro vežėjų taikomos praktikos, kuria pažeidžiamos atitinkamos nuostatos, taip pat pažanga, padaryta steigiant nacionalines institucijas, atsakingas už neteisminį ginčų sprendimą, ir pastarųjų veikla.* Komisija taip pat pateikia ataskaitą sustiprintos oro keleivių apsaugos iš trečiųjų šalių ne Bendrijos **Sajungos** oro vežėjų vykdomuose skrydžiuose ataskaitą, atsižvelgdama į tarptautinius oro susisiekimo susitarimus. *Be to, Komisija parengia priemonių ir institucijų vykdytų sankcijų, nurodytų 16 straipsnyje, veiksmingumo ir galimo suderinto metodo poreikio ataskaitą.* Prireikus prie ataskaitos pridedami *ataskaita pateikiama su pasiūlymais dėl teisės aktų pasiūlymai.*“ [143 pakeit.]

17. Šio reglamento I priedas pridedamas kaip Reglamento (EB) Nr. 261/2004 I priedas.

2 straipsnis

Reglamentas (EB) Nr. 2027/97 iš dalies keičiamas taip:

1. 3 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. *Visuose Sąjungos oro uostuose* Bendrijos oro vežėjas ~~oro uoste~~ *ir jo vardu veikiantys antžeminių paslaugų teikėjai* *sukuria tarnybą, kuri pateikia keleiviams skundo formą, kuria naudodamasis keleivis naudodamiesi jį gali nedelsiant nedelsdami pateikti skundą dėl sugadinto ar vėluojančio bagažo. Taip pat Bendrijos oro vežėjas keleivio prašymu pateikia jam tokią skundo formą prie keleivių registravimo stalių arba oro uosto aptarnavimo centruose arba šiuose abiejuose punktuose, taip pat paskelbia tą formą savo interneto svetainėje, kad būtų galima ja pasinaudoti. Tokią Šią* skundo formą, kuri gali būti paraiškos dėl žalos nuosavybei (angl. PIR) formos, oro vežėjas oro uoste priima kaip skundą pagal Monrealio konvencijos 31 straipsnio 2 dalį. Ši galimybė nepažeidžia keleivio teisės pateikti skundą kitomis priemonėmis iki Monrealio konvencijoje nurodyto termino.

2a. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatytų standartizuotą skundo formą. Tie įgyvendinimo aktai priimami pagal 6f straipsnio 2 dalyje nurodytą patariamąją ir (arba) nagrinėjimo procedūrą.“. [144 pakeit.]

2. 5 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Nepažeidžiant 1 dalies, išankstinis mokėjimas kiekvieno keleivio mirties atveju yra ne mažesnis kaip suma eurais, prilygstanti 18 096 SST. Komisija įgaliojama deleguotuoju aktu pagal 6c straipsnį pritaikyti tą sumą atsižvelgiant į Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos sprendimą pagal Monrealio konvencijos 24 straipsnio 2 dalį. Kiekvienu minėtosios sumos pritaikymu pakeičiama ir atitinkama priedo suma.“.

2a. 5 straipsnyje įterpiama ši dalis:

„3a. Dingus bagažui, vėluojant jį pristatyti ar jį sugadinus oro transporto bendrovės pirmiausia atlygina nuostolius keleiviams, su kuriais yra sudariusios sutartį, nelaukdamos, kada turės galimybę reikalauti, kad oro uostai ar paslaugų teikėjai atlygintų nuostolius tais atvejais, kai šios bendrovės nebūtinai atsakingos už padarytą žalą.“. [145 pakeit.]

3. 6 straipsnio 1 dalis papildoma šiuo sakiniu:

„Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotąjį aktą pagal 6c straipsnį pritaikyti priede minėtas sumas, išskyrus 5 straipsnio 2 dalyje minėtą sumą, atsižvelgiant į Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos sprendimą pagal Monrealio konvencijos 24 straipsnio 2 dalį.“.

4. Įterpiami šie straipsniai:

„6a straipsnis

1. Kai vežami registruoti neįgaliųjų vežimėliai ar kita judėjimo įranga arba pagalbiniai įtaisai, oro vežėjas ir jo darbuotojai kiekvienam *neįgaliam arba* ribotos judėsenos asmeniui, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1107/2006* 2 straipsnio a dalyje, įsigyjant bilietą ir ne vėliau kaip perduodant įrangą vežėjui praneša apie *jo teises* ir pasiūlo galimybę nemokamai pateikti specialią suinteresuotumo deklaraciją pagal Monrealio konvencijos 22 straipsnio 2 dalį. ***Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato pavyzdinę tokios suinteresuotumo deklaracijos pavyzdinę formą. Tie įgyvendinimo aktai priimami pagal 6f straipsnio 2 dalyje nurodytą procedūrą. [146 pakeit.]***

2. Judėjimo pagalbinių priemonių sunaikinimo, praradimo ar sužalojimo atveju oro vežėjo atsakomybė ribojama suma, kurią deklaravo asmuo, kai registruota judėjimo įranga buvo perduota Bendrijos oro vežėjui.
3. Neįgaliųjų vežimėlių ar kitos judėjimo įrangos arba pagalbinių įtaisų sunaikinimo, praradimo, sužalojimo ar vėlavimo atveju oro vežėjas turi atlyginti sumą, neviršijančią keleivio deklaruotos sumos; išskyrus atvejus, kai reikalaujama suma yra didesnė nei faktinis asmens suinteresuotumas juos pristatyti į paskirties vietą.

3a. Oro vežėjai užtikrina, kad keleiviai be papildomų išlaidų galėtų iki įlaipinimo vietos naudotis savo neįgaliųjų vežimėliais, įskaitant vaikiškas sulankstomas kėdutes ant ratelių, kurie jiems grąžinami prie orlaivio durų. Jeigu dėl saugumo priežasčių to negalima padaryti, oro vežėjai turi nemokamai pasiūlyti besinaudojančiam vežimėliu alternatyvų būdą judėti oro uosto terminalu iki tada, kai šis keleivis galės pasiimti savo vežimėlį. Jeigu šios saugumo priežastys susijusios su terminalu, oro uostą valdanti institucija pasirūpina, kad būtų galima naudotis šioje dalyje minimu alternatyviu būdu. [147 pakeit.]

6b straipsnis

1. Pagal Reglamento (EB) Nr. 261/2004 16 straipsnį paskirta nacionalinė vykdymo užtikrinimo įstaiga užtikrina šio reglamento laikymąsi. Tuo tikslu ji stebi:
 - oro vežimo sutarčių sąlygas;

- sistemingą siūlymą deklaruoti specialų suinteresuotumą registruota judėjimo įranga ir kompensacijos lygio tinkamumą judėjimo įrangai padarytos žalos atveju;
 - išankstinį mokėjimą pagal 5 straipsnio 1 dalį, kai tinka;
 - 6 straipsnio taikymą.
2. Siekdamas stebėti ribotos judėsenos ir neįgalių keleivių apsaugą žalos jų judėjimo įrangai *arba pagalbiniam įtaisams* atveju nacionalinės vykdymo užtikrinimo įstaigos nagrinėja ir atsižvelgia į informaciją apie skundus dėl judėjimo įrangos, pateiktus pagal Reglamento (EB) Nr. 261/2004 16a straipsnį paskirtoms įstaigoms. **[148 pakeit.]**
3. Valstybių narių nustatytos sankcijos už šio reglamento pažeidimus yra veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

4. Pagal Reglamento (EB) Nr. 261/2004 16 straipsnio 6 dalį pateikiamose metinėse ataskaitose nacionalinės vykdymo užtikrinimo įstaigos kartu skelbia savo veiklos statistinius duomenis ir apie taikant reglamentą taikytas sankcijas.

6c straipsnis

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis
2. 6 straipsnio 1 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami ~~neribotam~~ **penkerių metų** laikotarpiui nuo šio reglamento įsigaliojimo datos ...⁺. **Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Įgaliojimų suteikimas automatiškai pratęsiamas tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno tokio laikotarpio pabaigos. [149 pakeit.]**

⁺ *Šio reglamento įsigaliojimo data.*

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 6 straipsnio 1 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis neturi poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
5. Pagal 6 straipsnio 1 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento ar Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiams.

6d straipsnis

1. Nors oro vežėjai turi visiška komercinę laisvę nustatyti sąlygas, kuriomis leidžia vežti bagažą, įsigyjant bilietą **rezervavimo proceso pradžioje visais naudojamais platinimo kanalais, įskaitant kompiuterines rezervavimo sistemas**, ir prie registravimo stalių (įskaitant registravimo savitarnos aparatus) jie turi aiškiai nurodyti, koks didžiausias bagažas keleiviams leidžiamas vežti salone ir bagažo skyriuje kiekvienu į keleivio rezervaciją įtrauktu skrydžiu, įskaitant bet kokius bagažo vienetų apribojimus, kurie būtų **bus** taikomi neviršijant didžiausio leidžiamo bagažo, **ir už bagažo vežimą taikomų papildomų mokesčių dydį, taip pat oro uoste pirktų prekių vežimui taikomus apribojimus**. Kai už bagažo vežimą taikomi papildomi mokesčiai, **taikomų papildomų mokesčių dydį** oro vežėjai **suprantamai**, aiškiai ir **nedviprasmiškai** nurodo tų mokesčių dydį įsigyjant bilietą **rezervavimo proceso pradžioje** ir paprašius oro uoste. **Pagrindinė kelionės paslauga ir papildomos mokamos paslaugos turi būti aiškiai atpažįstamos ir sudaryta galimybė jas pirkti atskirai.** [150 pakeit.]

- 1a. Be didžiausio salone vežti leidžiamo bagažo keleiviams turi būti leidžiama nemokamai vežti lėktuvo salone būtinus asmeninius ar kitokius daiktus, pavyzdžiui, paltus ir rankines, įskaitant bent vieną standartinį pirkinių iš oro uosto krepšį. [151 pakeit.]*
- 1b. Nedarant poveikio Reglamentui (EB) Nr. 1107/2006, nurodant leidžiamą vežti bagažą gali būti nurodomi didžiausi vienam keleiviui leidžiamo vežti bagažo matmenys arba didžiausias viso vienam keleiviui vežti leidžiamo bagažo svoris arba abu šie dydžiai, netaikant apribojimo konkrečiam vežamo bagažo vienetų skaičiui. [152 pakeit.]*

2. Kai dėl ypatingų aplinkybių (tokių kaip saugos sumetimai ar orlaivio tipo pakeitimas), padarytų įsigijus bilietą, ~~nebegalima salone vežti daiktų, kurie yra leidžiamo rankinio bagažo dalis, oro vežėjas gali juos vežti bagažo skyriuje, bet keleiviui dėl to nepatiriant papildomų išlaidų.~~ ***Oro vežėjas gali nustatyti, kad minėti daiktai turi būti vežami bagažo skyriuje, jei jų negalima vežti salone dėl išskirtinių, su saugumu susijusių sąlygų ir tam tikrų orlaivio ypatybių. Tokiais atvejais papildomų mokesčių netaikoma.*** [153 pakeit.]
 - 2a. ***Jei prieš įlipant į orlaivį arba prieš orlaiviui pakylant rankinis bagažas iš orlaivio salono perdedamas į bagažo skyrių, keleiviui išlipant iš orlaivio jis jam turi būti atiduodamas kaip rankinis bagažas.*** [154 pakeit.]
3. Tos teisės nepaveikia rankinio bagažo apribojimų, nustatytų ES ir tarptautinėmis saugumo taisyklėmis, tokiomis kaip reglamentai (EB) Nr. 300/2008 ir (EB) Nr. 820/2008.

6e straipsnis

1. ~~Bendrijos~~ **Sajungos** oro vežėjas leidžia keleiviui įsinešti muzikos instrumentą į orlaivio keleivių saloną laikantis taikomų saugos taisyklių ir atitinkamo orlaivio techninių specifikacijų ir apribojimų. ~~Muzikiniai~~ **Muzikos** instrumentai priimami vežti į orlaivio salone, jei tokie instrumentai gali būti saugiai laikomi tinkamame bagažo skyriuje salone arba po atitinkamu keleivio krėslu. ~~Oro vežėjas gali nustatyti, kad~~ **Jei** muzikos instrumentas **priimamas vežti orlaivio salone, jis** yra leidžiamo keleivio rankinio bagažo dalis ir ~~negali būti vežamas.~~ **Oro vežėjas gali nustatyti, kad būtų taikomi papildomi mokesčiai už papildomą rankinį bagažą, vežamą** viršijant tą leidžiamą bagažą. [155 pakeit.]

2. Kai muzikos instrumentas yra per didelis saugiai laikyti tinkamame bagažo skyriuje salone arba po atitinkamu keleivio krėslu, oro vežėjas gali paprašyti sumokėti antrą susisiekimo kainą, kai tokie muzikos instrumentai vežami kaip rankinis bagažas ant antros vietos. ***Tokiai papildomai susisiekimo kainai atitinkamas oro uoste mokamas išvykimo mokestis netaikomas.*** Nusipirkus antrą vietą, oro vežėjas ~~turėtų~~ **turi** dėti pagrįstų pastangų, kad keleivis būtų pasodintas greta atitinkamo muzikos instrumento. ~~Kai toks skyrius yra ir kai paprašoma, muzikos instrumentai yra vežami šildomame orlaivio krovinių skyriuje laikantis taikomų saugos taisyklių, erdvės apribojimų ir atitinkamo orlaivio techninių specifikacijų. Oro vežėjas aiškiai nurodo sąlygas, kuriomis vežami muzikos instrumentai, ir taikomus mokesčius.~~ **[156 pakeit.]**

- 2a. Kai toks vietos yra ir kai paprašoma, muzikos instrumentai yra vežami šildomame orlaivio krovinių skyriuje laikantis taikomų saugos taisyklių, erdvės apribojimų ir atitinkamo orlaivio techninių specifikacijų. Oro vežėjai užtikrina, kad muzikos instrumentai būtų aiškiai žymimi specialiomis etiketėmis, kad su jais būtų atitinkamai elgiamasi. Orlaivio krovinių skyriuje instrumentus leidžiama vežti tik atitinkamai juos supakavus į specialų jiems skirtą tvirtą ir (arba) kietą kiauštą turintį konteinerį. [157 pakeit.]**
- 2b. Oro vežėjas aiškiai rezervacijoje ir jos sąlygose nurodo pagrindą, kuriuo bus vežami muzikos instrumentai, įskaitant taikomus mokesčius ir atitinkamame orlaivyje esančią įrangą, skirtą muzikos instrumentams vežti, ir šios įrangos matmenis. Jei reikia rezervuoti antrą vietą, keleiviams sudaroma galimybė tai padaryti internetu. [158 pakeit.]**

6f straipsnis

- 1. Komisijai padeda Keleivių teisių komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.*
- 2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.*

* 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2006 dėl neįgalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų teisių keliaujant oru (OL L 204, 2006 7 26, p. 1).“. **[159 pakeit.]**

5. 7 straipsnis pakeičiamas taip:

„7 straipsnis

Komisija ne vėliau kaip 2017 m. sausio 1 d. pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai šio reglamento veikimo ir rezultatų ataskaitą. Prireikus prie šios ataskaitos pridedami siūlomi teisės akto projektai.“.

6. Reglamento (EB) Nr. 2027/97 priedas keičiamas šio reglamento II priedu.

3 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

Tarybos vardu

Pirmininkas

I PRIEDAS.

„Priedas. ~~Neišsamus~~ *Išsamus* aplinkybių, laikomų ypatingomis aplinkybėmis taikant šį reglamentą, sąrašas [160 pakeit.]

1. Ypatingomis aplinkybėmis laikoma:

- i. gaivalinės nelaimės, dėl kurių neįmanoma saugiai vykdyti skrydžio;
- ii. *grėsmę skrydžiui keliančios* techninės problemos, kurios ~~nebūdingos~~ *grėsmę skrydžiui keliančios* ~~įprastiniam orlaivio naudojimui, tokios kaip defekto nustatymas vykdant atitinkamą skrydį, ir kurios neleidžia normaliai tęsti naudojimo; arba grėsmę skrydžio saugai keliantis, *trikdančios orlaivio veikimą, kurias tiesiogiai lemia* paslėptas gamybos defektas, kurį atskleidė *oficialiai pripažino* gamintojas ar kompetentinga institucija *ir kurios kilo atliekant tikrinimo prieš skrydį procedūras arba po to, kai orlaivį buvo leista eksploatuoti;* [161 pakeit.]~~
- iii. *gedimas dėl paukščio atsitrenkimo;* [162 pakeit.]
- iii. ~~pavojai saugumui,~~ *karas, politiniai neramumai,* sabotažo ar terorizmo veiksmai, dėl kurių neįmanoma saugiai vykdyti ~~skrydį~~ *skrydžio;* [163 pakeit.]

- iv. gyvybei grėsmę keliantis pavojus sveikatai ar skubios medicinos pagalbos atvejai, kuriais reikia nutraukti ar kitur nukreipti atitinkamą skrydį;
[164 pakeit.]
- v. oro *nenumatyti* oro eismo valdymo apribojimai ar *nenumatytas* oro erdvės arba oro uosto uždarymas, *įskaitant nusileidimo tako uždarymą valdžios institucijų nurodymu*; **[165 pakeit.]**
- vi. su skrydžio sauga nesuderinamos meteorologinės sąlygos *arba kai minėtos sąlygos sukėlė orlaivio gedimus skrydžio metu arba keleiviams laukiant orlaivyje po to, kai gautas leidimas orlaivį eksploatuoti, ir dėl to neįmanoma saugiai vykdyti skrydžio*, taip pat **[166 pakeit.]**
- vii. *nenumatyti* skrydį vykdančio oro vežėjo arba pagrindinių paslaugų teikėjų, tokių kaip oro uostai ir oro navigacijos paslaugų teikėjai, darbuotojų darbo ginčai. **[167 pakeit.]**

~~2. Ypatingomis aplinkybėmis nelaikoma:~~

- ~~i. techninės problemos, kurios būdingos įprastiniam orlaivio naudojimui, tokios kaip problema, nustatyta per einamąją techninę priežiūrą ar prieš skrydį tikrinant orlaivį, ar problema, kuri kyla dėl to, kad tokia priežiūra ar patikrinimas prieš skrydį tinkamai neatlikti; taip pat~~
- ~~ii. kai nėra skrydžio įgulos ar keleivių salono įgulos (išskyrus, kai priežastis darbo ginčai). **[168 pakeit.]**~~

II PRIEDAS.

„PRIEDAS

ORO VEŽĖJO ATSAKOMYBĖ UŽ KELEIVIUS IR JŲ BAGAŽĄ

Šis informacinis pranešimas trumpai apibūdina ES oro vežėjų taikomas atsakomybės taisykles, kaip reikalauja ES teisės aktai ir Monrealio konvencija.

KOMPENSACIJA MIRTIES AR SUŽEIDIMO ATVEJU

Atsakomybei už keleivio sužeidimą ar mirtį, sukeltą nelaimingo atsitikimo orlaivyje ar per bet kuriuos įlaipinimo arba išlaipinimo veiksmus, nėra jokių finansinių ribų. Dėl žalos atlyginimo iki 113 100 SST (apytikris dydis vietos valiuta) oro vežėjas negali atmesti ar riboti savo atsakomybės. Dėl tą sumą viršijančio dydžio oro vežėjas nėra atsakingas, jei įrodo, kad jis nebuvo neatsargus ar kitaip kaltas arba kad žala padaryta tik dėl trečiosios šalies neatsargumo ar kitokios kaltės.

IŠANKSTINIAI MOKĖJIMAI

Keleivio žūties ar sužeidimo atveju oro vežėjas per 15 dienų po to, kai buvo nustatyta asmens, turinčio teisę gauti kompensaciją, tapatybę, turi išmokėti išankstinį mokėjimą, koks gali būti reikalingas neatidėliotoms ekonominėms reikmėms. Mirties atveju šis išankstinis mokėjimas yra ne mažesnis kaip 18 096 SST (apytikris dydis vietos valiuta).

KELEIVIO NUVEŽIMAS PAVĖLUOTAI

Jei keleivis nuvežamas pavėluotai, oro vežėjas turi atlyginti žalą, išskyrus atvejus, kai jis ėmėsi visų pagrįstų priemonių, kad būtų išvengta žalos, arba kai imtis tokių priemonių buvo neįmanoma. Atsakomybė už keleivio nuvežimą pavėluotai yra ne didesnė kaip 4 694 SST (apytikris dydis vietos valiuta).

BAGAŽO PRARADIMAS, SUŽALOJIMAS AR VĖLAVIMAS

Jei bagažas prarandamas, sužalojamas ar vėluoja, oro vežėjas atsakingas už žalą iki 1 113 SST (apytikris dydis vietos valiuta), kompensacijos ribą taikant keleiviui, o ne registruoto bagažo vienetui, išskyrus atvejus, kai oro vežėjas ir keleivis yra sutarę dėl aukštesnės ribos specialia suinteresuotumo deklaracija. Oro vežėjas nėra atsakingas už sužalotą ar prarastą bagažą, jei žalą ar praradimą lėmė bagažo savybė ar defektas. Oro vežėjas nėra atsakingas už vėluojantį

bagąžą, kai yra ėmęsis visų pagrįstų priemonių siekdamas išvengti žalos dėl bagažo vėlavimo arba kai imtis tokių priemonių buvo neįmanoma. Oro vežėjas atsakingas už rankinį bagąžą, įskaitant asmeninius daiktus, tik tuo atveju, kai žala atsirado dėl jo kaltės.

AUKŠTESNĖS RIBOS BAGAŽUI

Keleivis gali naudotis aukštesne atsakomybės riba ne vėliau kaip registracijos metu pateikdamas specialią deklaraciją ir sumokėdamas papildomą mokestį, jei to reikalaujama. Toks papildomas mokestis grindžiama tarifu, kuris yra siejamas su papildomomis išlaidomis vežant ir apdraudžiant atitinkamą bagąžą, viršijančiomis 1 131 SST atsakomybės ribą. Šis tarifas keleiviams nurodomas jiems paprašius. Neįgaliems keleiviams ir ribotos judėsenos keleiviams sistemingai siūloma nemokama pasirinkimo galimybė pateikti specialią suinteresuotumo deklaraciją dėl judėjimo įrangos vežimo.

SKUNDŲ DĖL BAGAŽO PATEIKIMO TERMINAS

Jei bagažas sužalojamas, vėluoja, prarandamas ar sunaikinamas, keleivis visais atvejais turi kuo skubiau pateikti oro vežėjui rašytinį skundą. 7 dienų skundo pateikimo terminas taikomas tuo atveju, kai bagažas sužalojamas, ir 21 dienos terminas – kai jis vėluoja; abiem atvejais laikas skaičiuojamas nuo dienos, kai bagažas buvo atiduotas keleiviui. Kad būtų lengviau laikytis tų terminų, oro vežėjas privalo pasiūlyti keleiviams galimybę užpildyti skundo formą oro uoste. Tokią skundo formą, kuri gali būti paraiškos dėl žalos nuosavybei (angl. PIR) formos, oro vežėjas privalo oro uoste priimti kaip skundą.

SUTARTI SUDARIUSIO VEŽĖJO IR FAKTINIO VEŽĖJO ATSAKOMYBĖ

Jei faktiškai skrydį vykdančias oro vežėjas yra ne tas pats, su kuriuo sudaryta sutartis, keleivis turi teisę pateikti skundą ar pretenziją dėl žalos atlyginimo bet kuriam iš jų. Tai apima atvejus, kai speciali suinteresuotumo pristatymo deklaracija buvo sutarta su faktiniu vežėju.

IEŠKINIO SENATIS

Bet kuris ieškinys teisme dėl žalos atlyginimo turi būti pareikštas per dvejus metus nuo orlaivio atvykimo dienos arba nuo tos dienos, kai tas orlaivis turėjo atvykti.

INFORMAVIMO PAGRINDAS

Išdėstyjusių taisyklių pagrindas yra 1999 m. gegužės 28 d. Monrealio konvencija, kuri Bendrijoje yra įgyvendinta Reglamentu (EB) Nr. 2027/97 (su pakeitimais, padarytais

Reglamentu (EB) Nr. 889/2002 ir Reglamentu (EB) Nr. xxx) ir valstybių narių nacionalinės teisės aktais.“